

Nota van Antwoord zienswijzen

concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Net op zee IJmuiden Ver Beta

Datum: 10 maart 2020

Projectleiding: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

1. Inleiding

In diverse lokale media en in de Staatscourant van 29 augustus 2019 is kennis gegeven van de terinzagelegging van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) van het project Net op zee IJmuiden Ver Beta. Van vrijdag 30 september 2019 tot en met donderdag 10 oktober 2019 was het mogelijk om op de c-NRD te reageren door een schriftelijke of mondelinge zienswijze te geven. Betrokken overheden en wettelijke adviseurs werd om een reactie gevraagd. Binnen de inspraakperiode zijn er 54 zienswijzen en 2 reacties binnengekomen. In deze Nota van Antwoord zijn de ingediende zienswijzen en reacties samengevat en van een antwoord voorzien.

De zienswijzen en reacties zijn geregistreerd en integraal opgenomen in de [inspraakbundel](#) "Zienswijzen en reacties op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Net op zee IJmuiden Ver Beta'. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel uit de inspraakbundel kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende zienswijzenummer worden opgezocht. De c-NRD van het Net op zee IJmuiden Ver Alpha heeft tegelijkertijd ter inzage gelegen. Vijf van de zienswijzen die bij het Net op zee IJmuiden Ver Beta zijn ingediend, hebben een overlap met de zienswijzen die ook bij het Net op zee IJmuiden Ver Alpha zijn ingediend. Eén ingediende zienswijze was per abuis bij het Net op zee IJmuiden Ver Alpha ingediend en is in overleg met de indiener overgeheveld naar [de inspraakbundel](#) van het Net op zee IJmuiden Ver Beta.

In hoofdstuk 2 van deze Nota van Antwoord zienswijzen op c-NRD zijn de ingediende zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien. De behandeling geschiedt in tabelvorm. De tabel bestaat uit vier kolommen. In de eerste kolom staat een zienswijze-/reactienummer uit de zienswijzenbundel. De tweede kolom geeft aan op welk thema uit de zienswijzen een antwoord wordt gegeven. In de derde kolom is het inhoudelijke punt samengevat weergegeven. In de vierde kolom is de beantwoording van het inhoudelijke punt opgenomen.

Op verzoek van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) op 22 oktober 2019 [advies uitgebracht](#) op de c-NRD, daarbij zijn de ontvangen reacties en zienswijzen niet meegenomen. Het advies van de Commissie m.e.r. wordt integraal overgenomen en wordt betrokken bij het opstellen van het milieueffectrapport (MER).

Naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r.; de ingediende zienswijzen en reacties op de c-NRD en het doorlopende participatieproces is een aantal aanpassingen doorgevoerd in de definitieve NRD. Deze staan beschreven in de leeswijzer van de NRD (op pagina 5). De definitieve NRD wordt tegelijkertijd met deze Nota van Antwoord gepubliceerd.

2. ZIENSWIJZEN TABEL

Zienswijzen c- NRD IJmuiden Ver Beta / openstelling 30 aug t/m 10 okt, (29 zienswijzen ingediend (t/m 15 okt) + nr 13 van Alpha overgenomen

Gebruikte afkortingen in de tabel:

BZK = Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C-NRD = Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

EZK = Ministerie Economische Zaken en Klimaat

IEA = Integrale Effectenanalyse waar wordt ingegaan op de thema's milieu, omgeving, kosten, techniek en toekomstvastheid

Initiatiefnemer project = TenneT

MER = Milieueffectrapport

MER fase 1 = het MER over de alternatieven over de NRD

VKA = Voorkeursalternatief

Zienswijzenummer conform verkregen brief (organisaties worden met naam vermeld)	Thema (nummering 1, 2, 3..)	Inhoud	Beantwoording
A27-SN-001	1 Meenemen in MER	Indiener geeft aan dat in de c-NRD tabel 3-4 (blz. 45) een beoordelingscriterium (ononderbroken) recreatieve waarde ontbreekt bij het aspect leefomgeving, ruimtegebruik en overige gebruiksfuncties.	Recreatie en toerisme is opgenomen in het beoordelingskader voor het kabeltracé op zee en grote wateren (tabel 3-2) en het beoordelingskader op land (tabel 3-3). Recreatie maakt in de concept-NRD nog geen onderdeel uit van het beoordelingskader MER fase 1 voor het converterstation; dit is in de definitieve NRD aan het beoordelingskader toegevoegd.
	2 Effect op recreatiegebied omgeving Simonshaven	Indiener geeft aan dat het tracé en het converterstation nabij het recreatiegebied rond de Bernisse komen. Dit gebied is in het verleden als compensatie voor bedrijvigheid elders gecreëerd. Mogelijke negatieve effecten op de waarde voor	Zie onder 1. Het onderwerp recreatie is opgenomen in het beoordelingskader van het MER en komt ook terug in de Integrale Effectenanalyse (IEA) onder milieu en omgeving.

		de gebruikers door een nieuwe ontwikkeling moeten meegewogen worden bij de afweging.	
A27-SN-002	1 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener geeft aan dat de bouw van een converterstation leidt tot zichtverontreiniging in het gebied en hier niet past (bedoeld wordt omgeving Simonshaven). De aansluiting van het tracé en het converterstation past beter in de industriële omgeving van de Maasvlakte, waar geen woningen staan en genoeg ruimte is.	<p>Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft op verzoek van het bestuurlijk overleg tussen rijk en regio onderzocht of het mogelijk is Simonshaven in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) al af te laten vallen als tracéalternatief voor het Net op zee IJmuiden Ver Beta vanwege de grote kansrijkheid van de alternatieven naar de Maasvlakte. Uit het onderzoek blijkt dat het voordeel van het nu verkrijgen van duidelijkheid over Simonshaven niet opweegt tegen de juridische risico's die dit met zich meebrengt. Daarom heeft het bestuurlijk overleg tussen rijk en regio op 10 februari 2020 besloten dat Simonshaven wordt onderzocht in het milieueffectrapport (MER).</p> <p>Indien Simonshaven in het MER veel minder goed scoort dan de alternatieven naar de Maasvlakte, wat de verwachting is, kan dit aanleiding zijn om te besluiten Simonshaven niet verder mee te nemen. Het alternatief Simonshaven wordt dan niet verder onderzocht in de integrale effectenanalyse (IEA) waarin naast de milieueffecten ook kosten, techniek, omgeving en de toekomstvastheid van de verschillende alternatieven in beeld worden gebracht. Hier komt duidelijkheid over bij publicatie van het MER, naar verwachting medio juni 2020.</p> <p>Wanneer MER Fase 1 en de IEA gereed zijn, naar verwachting medio juni 2020, worden deze documenten openbaar gemaakt en kan een ieder hier een reactie op geven. Ook worden de betrokken regionale overheden en de Commissie m.e.r. om advies gevraagd. Op basis van het MER, de IEA, de bundel van reacties en de adviezen van regionale overheden en de Commissie voor de m.e.r. zal de Minister van Economische Zaken en Klimaat eind 2020 een keuze maken voor een Voorkeursalternatief uit de in de IEA opgenomen alternatieven. Dit</p>

			<p>voorkeursalternatief wordt verder in MER Fase 2 uitgewerkt.</p> <p>Bij de beoordeling van de milieueffecten van de locatiealternatieven van het converterstation wordt onder meer gekeken naar landschap (waaronder de invloed op gebiedskarakteristiek) en ruimtelijke kwaliteit. Hierbij wordt aangesloten bij het beleid van de diverse overheden (zie ook tabellen 3-2 t/m 3-4 en paragraaf 3.2.4 Toelichting beoordelingskader). Indien het converterstation in het open landschap in de omgeving van Simonshaven gebouwd wordt, dan is inpassing ervan een belangrijk aandachtspunt. Er zijn meerdere manieren denkbaar om te komen tot landschappelijke inpassing van het converterstation om de (negatieve) effecten van een converterstation op de omgeving te verminderen. Om meer inzicht te krijgen in mogelijkheden voor landschappelijke inpassing, werkt de initiatiefnemer TenneT bij de inpassing van dit soort installaties altijd samen met een landschapsarchitect en aan de hand van beoordelingscriteria die TenneT bij al haar MER-studies hanteert. Deze zijn beschreven in TenneT's richtlijnen "Handreiking landschappelijke inpassing". Gemeente Nissewaard en Provincie Zuid-Holland worden hierbij betrokken mocht het Net op zee IJmuiden Ver Beta op het hoogspanningsstation nabij Simonshaven worden aangesloten. TenneT zal gemeente en provincie voorstellen om er dan ook bewoners en anderen uit de (nabije) omgeving bij te betrekken.</p>
A27-SN-003	1 Meenemen in MER	Stralingsgevaar en vervuiling van de polder (horizonvervuiling) worden niet meegenomen.	<p>Voor de te onderzoeken kabeltracéalternatieven en locatiealternatieven voor het converterstation wordt er in het MER fase 1 onder meer aandacht besteed aan landschappelijke effecten, ruimtelijke kwaliteit en de mogelijke effecten van magneetvelden. Met betrekking tot magneetvelden is het van belang op te merken dat stroom die door een hoogspanningskabel, -lijn of -station loopt altijd een</p>

			<p>magneetveld veroorzaakt. Het Net op zee IJmuiden Ver Beta genereert zowel magneetvelden die veroorzaakt worden door wisselstroom (de verbinding tussen het converterstation en het bestaande 380 kV station) als door gelijkstroom (de verbinding tussen het platform op zee en het converterstation). Dat onderscheid zal ook in het MER worden gemaakt, want verschillende soorten magneetvelden kunnen verschillende soorten effecten hebben op mens en omgeving.</p>
	2 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Gevraagd wordt de aansluiting op de Maasvlakte te plaatsen.	Zie antwoord A27-SN-002
A27-SN-004	1 Meenemen in MER	<p>Indiener vraagt aandacht voor het vrije uitzicht op de weilanden vanuit de woonbebouwing Nissewaard en de aantasting daarvan door een mogelijk converterstation. Ook wordt er aandacht gevraagd voor de mooie natuur in het gebied van het converterstation.</p> <p>Indiener vraagt of sprake is van stralingsgevaar en wat het effect daarvan is.</p> <p>Gevraagd wordt het belang van inwoners mee te nemen.</p>	<p>Inzake magneetvelden wordt verwezen naar de beantwoording bij A27-SN-003 eerste deel.</p> <p>In MER Fase 1 worden de milieugevolgen van de alternatieven van de kabeltracés en het converterstation onderzocht. Daarbij wordt zowel gekeken naar de aanlegfase als de exploitatie. Zoals ook in de c-NRD is beschreven (paragraaf 3.2.4), wordt bij de effectbeoordeling van het aspect landschap en cultuurhistorie ook gekeken naar ruimtelijke kwaliteit. Hierbij wordt aangesloten bij het ontwikkelde beleid van de diverse overheden. Zo is in de provincie Zuid-Holland per gebied een gebiedsprofiel ruimtelijke kwaliteit opgesteld. Deze gebiedsprofielen worden als basis gebruikt voor de beschrijving van de gebiedskarakteristiek. Provincie Zuid-Holland en de gemeenten denken mee in het uitwerken en duiden van ruimtelijke kwaliteit. Ook zal het MER in gaan op effecten op natuur en recreatie van de verschillende alternatieven (zie ook tabel 3-3 en 3-4 van de c-NRD).</p> <p>Het omgevingsbelang van bijvoorbeeld inwoners is een belangrijk onderdeel van de IEA), waarbij omgeving één van de vijf thema's is.</p>
	2 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	De aansluiting van het tracé en het converterstation past beter op de Maasvlakte, omdat:	Inzake de aansluiting van het tracé en de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van A27-SN-002.

		<ul style="list-style-type: none"> • het een industriegebied is • er geen woningen staan 	
A27-SN-005	1 Meenemen in MER	<p>Indiener geeft aan dat het project grenst aan bijna het enige stukje recreatiegebied. Beleving en recreëren worden niet meegenomen. Het gevoel van welbevinden wordt negatief beïnvloed. Weidevogels op Putten raken hun laatste plekje kwijt. Door straling hebben de beesten het hier niet meer naar hun zin. Indiener stelt dat er heel veel ruimte door een converterstation wordt weggenomen, waardoor ze sowieso minder kans hebben.</p>	<p>Bij de beoordeling van de milieueffecten van de locatiealternatieven van het converterstation wordt gekeken naar natuur waaronder oppervlakteverlies, verstoring en de aanwezigheid van beschermde soorten en invloed daarop. Ook landschap, leefomgeving en ruimtegebruik (waaronder recreatie en elektromagnetische velden) worden in MER fase 1 meegenomen.</p> <p>Zie voor antwoord over elektromagnetische velden antwoord op zienswijze A27-SN-003, eerste deel. Zie voor antwoord over recreatie het antwoord op zienswijze A27-SN-001, eerste deel. Zie voor antwoord over landschap het antwoord op zienswijze A27-SN-002.</p>
	2 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	<p>Indiener stelt dat de Maasvlakte een beter alternatief is.</p>	<p>Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze A27-SN-002.</p>
A27-SN-006	1 Industriegebied Halfweg, Spijkenisse	<p>De indiener geeft aan dat hij een beoogde locatie van de bouw van het converterstation op het Industriegebied Halfweg te Spijkenisse niet kan plaatsen. De converter moet goed landschappelijk worden ingepast en niet blauw gemaakt worden. Indiener heeft bezwaar tegen de kleur blauw van het schakelstation. De inpassing van het schakelstation kan beter.</p>	<p>Het industrieterrein aan de westkant van Spijkenisse is tijdens een informatieavond als mogelijke locatie voor het converterstation genoemd. Deze locatie is bekeken en vervolgens afgevalen, omdat het kabeltracé vanaf het Haringvliet voorbij het 380 kV-station zou moeten gaan met een gelijkstroomkabel en weer terug met een wisselstroomkabel. Dit levert een relatief groot ruimtebeslag voor de kabels en bijhorende effecten op. Bovendien is er onvoldoende ruimte op het bedrijventerrein bij Spijkenisse voor een converterstation. Het is dus geen beoogde locatie voor de bouw van een converterstation. Zie het alternativedocument (paragraaf 3.4. bijlage 5 van de NRD).</p> <p>Landschappelijke inpassing van het converterstation is een onderwerp dat bij de verdere uitwerking van de plannen aan de orde komt. Wat betreft de blauwe kleur van onderdelen van het bestaande</p>

			schakelstation het volgende: de stations en gebouwen die TenneT bouwt, worden onderhoudsarm gebouwd. De gevels van de gebouwen zijn dan ook uitgevoerd in metselwerk, beton, Trespas, gecoat staal en glas. Dat geldt ook voor het hoogspanningsstation bij Simonshaven. Het blauwe deel is een stalen geluidswand voorzien van een speciale onderhoudsarme coating. Deze is niet eenvoudig over te schilderen in een andere kleur zonder afbreuk te doen aan het onderhoudsarme principe. Zie verder het antwoord over landschappelijke inpassing bij A27-SN-018.
	2 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	De aansluiting van het tracé en het converterstation past beter op de Maasvlakte, daar zitten grote verbruikers en aansluiten op de Maasvlakte is technisch ook beter. Het station komt ter vervanging van de kolencentrales die ook op de Maasvlakte zitten.	Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze A27-SN-002. Het converterstation dient niet als vervanging van de kolencentrales die op de Maasvlakte aanwezig zijn.
A27-SN-007 Vereniging Verontruste Burgers van Voorne	1 Leemte in kennis	Indieners zijn van mening dat er voldoende inzicht moet worden gegeven in de lange termijn effecten en milieueffecten gedurende de looptijd van het project. En voor zover deze onvoldoende duidelijk zijn dient er inzicht te worden gegeven in de risico's die dit met zich meebrengt en wie die risico's draagt.	In het MER worden de milieueffecten (waaronder natuur en leefmilieu) gedurende de aanlegfase en exploitatie van het Net op zee IJmuiden Ver Beta beschreven. In het MER wordt aangegeven welke kennisleemten er bestaan en wat hun betekenis voor de besluitvorming is. Voor kennisleemten die van belangrijke betekenis zijn, wordt een monitoringsprogramma opgesteld waarmee kan worden bepaald of de gemeten effecten overeenkomen met de voorspelde effecten en of andere of aanvullende maatregelen nodig zijn om de effecten te beperken. Deze gegevens kunnen tevens worden gebruikt voor de evaluatie van de besluitvorming tijdens of na afloop van de activiteiten ten behoeve van het Net op zee IJmuiden Ver Beta.
	2 Leveringszekerheid	Indieners zetten vraagtekens bij de gehanteerde methodiek om leveringszekerheid te garanderen en vragen om maatregelen om te zorgen voor voldoende leveringszekerheid in de toekomst.	De gehanteerde methodiek met betrekking tot leveringszekerheid maakt geen onderdeel uit van de c-NRD. Voor meer informatie over leveringszekerheid verwijzen wij u naar de jaarlijks door TenneT gepubliceerde Monitor Leveringszekerheid en/of

			https://www.tennet.eu/nl/onze-kerntaken/leveringszekerheid/leveringszekerheid/.
	4 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indieners achten een converterstation bij Simonshaven ongewenst vanwege het visuele aspect in open en agrarisch gebied en pleiten voor aansluiting op de Maasvlakte.	Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van A27-SN-002.
	5 Energietransitie	Indieners vragen aandacht voor het voorkomen van negatieve aspecten en risico's van de energietransitie zoals leveringszekerheid.	De leveringszekerheid is van nationaal belang. Juist door tijdig te investeren in het elektriciteitsnet ten behoeve van wind- en zonneparken kunnen problemen met leveringszekerheid worden voorkomen. Het project Net op zee IJmuiden Ver Beta draagt hier aan bij.
	6 Effecten windenergiegebied	Indieners vragen zich af of de effecten van een groot windpark op het lokale klimaat, het zeeleven en de scheepvaart bekend zijn.	De effecten van windparken in het windenergiegebied IJmuiden Ver worden onderzocht in de procedure van de kavelbesluiten Wind op zee IJmuiden Ver. Naar verwachting zal de procedure voor deze kavelbesluiten in 2021 starten. In 2021 zal een c-NRD voor de kavelbesluiten ter inzage worden gelegd. De effecten van de windparken maken geen onderdeel uit van het project Net op zee IJmuiden Ver Beta.
A27-SN-008	1 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	A Indiener geeft aan dat met de bouw van een converterstation hun huis aanzienlijk in waarde zal gaan afnemen. B Indiener stelt dat de met de bouw van een dergelijk groot bouwproject volledig voorbij wordt gegaan aan de functie die de polders rondom ons woongebied nu juist hebben, het veraangenamen en leefbaar houden van het totale eiland Voorne-Putten. De aansluiting van het tracé en het converterstation past beter op de Maasvlakte.	A Voor waardedaling en planschade geldt een aparte procedure. U kunt altijd een verzoek tot planschade indienen bij uw gemeente nadat het inpassingplan (het rijksbestemmingsplan) onherroepelijk is. https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijk-e-ordering-en-gebiedsontwikkeling/vraag-en-antwoord/waar-kan-ik-schadevergoeding-aanvragen-na-planschade . B Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze A27-SN-002.
A27-SN-009	2 C-NRD	Indiener geeft aan dat de digitale kaart van het zoekgebied voor Simonshaven niet gevonden kan worden op internet.	Op de sites www.bureau-energieprojecten.nl en www.netopzee.eu/ijmuidenverbeta staat de pdf-versie van de c-NRD en de digitale samenvatting van

			de c-NRD. Hierin kunt u het zoekgebied voor het tracé en converterstation in de omgeving van Simonshaven vinden.
	3 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	<p>A. Indiener geeft aan dat zijn percelen van nieuwe drainering zijn voorzien en dat het grasland is vernieuwd. Daarom wil de indiener dat, indien het kabeltracé over zijn percelen komt te lopen, dit door middel van een boring onder de drainage en grasland door wordt aangelegd.</p> <p>B Indiener geeft aan dat het geen goed plan is om een converter op Voorne Putten te plaatsen. De aansluiting van het tracé en het converterstation past beter op de Maasvlakte en voorkomt onnodig wegnemen van landbouwgrond uit de productie van de voedselketen.</p>	<p>A. De aanleg van de kabel kan effect hebben op drainage. Na de keuze voor het VKA wordt de route door TenneT nader geoptimaliseerd in overleg met de grondeigenaar, zodat er waar mogelijk minder effecten zijn op drainage. Daarnaast worden voorafgaand aan de aanleg uitgebreide bodemonderzoeken gedaan. Onder andere naar de staat van de bodem, opbouw, draagkracht, etc. Dit leidt tot een rapport dat de betreffende grondeigenaar kan krijgen. Op basis van het onderzoek wordt een advies gegeven over hoe de aanleg moet verlopen. In principe is van verzakking van de bodem geen sprake wanneer bovenstaande goed uitgevoerd wordt. In gevoelige gebieden kan tijdens de aanleg ook monitoring van grond(hoogte) en bijvoorbeeld zetting plaatsvinden. De aanleg wordt onder cultuurtechnisch toezicht uitgevoerd en na afloop wordt de grond hersteld zoals die voorheen was (zowel opbouw als maaiveld). Daarnaast is TenneT verantwoordelijk voor structure schade aan de bodem, mocht dit toch nog optreden. TenneT zal dit dan gedurende enkele jaren na aanleg herstellen.</p> <p>Het streven is om schade zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen. Bij de aanleg van een hoogspanningsverbinding zal hier echter altijd tijdelijk sprake van zijn. Door in overleg te gaan met de grondeigenaar kan besproken worden hoe schade voorkomen dan wel beperkt kan worden. Indien het agrarische percelen betreft, worden hier door de initiatiefnemer of door de aannemer medewerkers bij betrokken met kennis van de agrarische sector. In geval van schade hanteert de initiatiefnemer het uitgangspunt van volledige schadeloosstelling van schades als gevolg van het project, waaronder ook schades als opbrengstderving. Dit gebeurt volgens de schaderegeling van de initiatiefnemer/TenneT.</p>

			Inzake landbouw – zie ook beantwoording A27-SN-030. B. Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze A27-SN-002.
A27-SN-010 ECT Rotterdam	1 Geen beperkingen terrein Euromax	Indiener geeft aan in beginsel geen (operationele) beperkingen te kunnen dulden voor het boven de hoogspanningskabel gelegen terrein door bouw, aanleg of gebruik van kabel of transformatorstation. Euromax moet te allen tijde bouwwerkzaamheden kunnen verrichten. Eventuele beperkingen dienen overeen te worden gekomen. Euromax kan geen beperkingen in de belastbaarheid van de bovengrond boven de leiding accepteren.	Bij de engineering van een eventuele nieuwe kruising van het Euromaxterrein en het Yangtzekanaal zal rekening gehouden worden met de containerterminals van Euromax. Uitgangspunt bij deze engineering is dat voor de realisatie van een eventuele kruising van het ECT terrein ook rekening wordt gehouden met de uitbreiding van de Euromax Terminal zodat additionele beperkingen worden voorkomen.
	2 Uitbreidingsplannen	Indiener geeft aan dat de huidige plannen voor uitbreidingen mogelijk moeten blijven om een rendabel bedrijf te kunnen opzetten. Euromax heeft reeds contractuele afspraken met het havenbedrijf en optierechten verkregen voor verdere uitbreiding. Er vindt momenteel overleg plaats over realisatie van een Container Exchange Route waarop de Euromax Terminal aan moet worden gesloten en die het voorgenomen tracé zou moeten kruisen.	Uitbreiding van de Euromax Terminal is bestuurlijk-juridisch geregeld en hoort zodoende tot de autonome ontwikkelingen in het MER.
	3 Afstemming met 'buren' op de Maasvlakte	Indiener vraagt zich af hoe wordt omgegaan met de veiligheidsafstanden rondom de vuurwerkkompaklocatie in het zoekgebied van het converterstation op de Maasvlakte. In het kader van het Porthos project zal mogelijk een compressorstation worden gebouwd op de vuurwerkkompaklocatie.	In het MER worden voor het aspect externe veiligheid de risicobronnen in kaart gebracht, waaronder inrichtingen met veiligheidscontouren, zoals de vuurwerkkompaklocatie. Autonome ontwikkelingen zoals Porthos die mogelijk cumuleren met Net op zee IJmuiden Ver Beta worden in het MER meegenomen. Het gaat dan om ontwikkelingen waarover al een besluit is genomen (of waarvoor duidelijk is dat dit binnen afzienbare tijd gaat gebeuren).
	4 Draadloze communicatie	Indiener geeft aan dat negatieve effecten op de draadloze communicatie op de Euromax Terminal dienen te worden vermeden en verzoekt om	Gedetailleerd onderzoek naar beïnvloeding (van communicatiesystemen) door het Net op zee IJmuiden Ver Beta is geen onderdeel van het MER.

		gedegen onderzoek hiernaar en inzage in de resultaten van dit onderzoek.	Na de keuze van het VKA, in MER Fase 2, zal dit aspect worden onderzocht. De tracering dient uiteindelijk te voldoen aan de betreffende relevante NEN-normering, daarom zal er geen sprake zijn van effecten. Mochten er toch effecten van het VKA zijn, en dat kan worden vastgesteld wanneer het exacte tracé bekend is, dan zal die verstoring worden opgelost voor dat specifieke geval. Hierover zal TenneT dan ook in overleg treden met de betrokkenen in de omgeving.
	5 Geluidruimte	Indiener geeft aan dat de aanleg van een nieuw station op de Maasvlakte niet mag leiden tot wijziging in de verdeling van de beschikbare geluidsruimte, die voor het overgrote deel reeds is ingevuld door de aanwezige bedrijven.	In het MER zal geluidonderzoek worden uitgevoerd. Daaruit zal blijken of, en zo ja op welke wijze, geluid van het converterstation de beschikbare geluidruimte beïnvloedt. Indien nodig om binnen de beschikbare geluidsruimte te blijven zullen mitigerende maatregelen worden genomen.
	6 Geluidhinder	Indiener vraagt aandacht voor het verstoren van de nachtrust van mensen die overnachten in de brandweerkazerne op de Maasvlakte Noord door (ultra) laagfrequente tonen.	Een brandweerkazerne is geen geluidgevoelige bestemming volgens de Wet geluidhinder en wordt daarom niet als dusdanig meegenomen in het geluidsonderzoek. In het kader van het Net op zee Hollandse Kust (zuid) (HKZ) is reeds veelvuldig contact geweest met de brandweer over de effecten van het HKZ transformatorstation. Ook voor Net op zee IJmuiden Beta zal in overleg worden getreden met vertegenwoordigers van de betreffende kazerne.
	7 Infrastructuur beperkingen	Indiener geeft aan stremming en beperkingen van nabijgelegen infrastructuur (met name de Maasvlakteweg en de havenspoorlijn) niet toe te staan.	Tijdens de aanleg van Net op zee IJmuiden Ver Beta zal enige verkeershinder niet zijn te voorkomen. Uitgangspunt is uiteraard dat hinder zoveel als mogelijk zal worden beperkt en dat hiertoe de nodige mitigerende maatregelen zullen worden getroffen. Dit geldt ook voor de exploitatiefase. In de fase na de VKA keuze zullen de effecten van (bouw)verkeer tijdens de aanlegfase worden bekeken en zal er worden onderzocht welke maatregelen eventueel dienen te worden genomen om verstoring te voorkomen of te verzachten. Initiatiefnemer zal hierover in overleg treden met indiener.
	8 Inpassing kabeltracé MVL noord niet mogelijk	Indiener geeft aan dat een uitbreiding van het huidige kabeltracé of realisatie van een nieuw	Indien de noordelijke aanlanding op de Maasvlakte wordt gekozen als VKA, zal bij het kruisen van het

		kabelkokertracé onder het huidige terrein van Euromax op de Maashaven niet meer in te passen is in de bestaande inrichting van de Euromax Terminal zonder dat hiervoor afdoende maatregelen genomen moeten worden.	Yangtzekanaal rekening gehouden worden met de (uitbreiding van) containerterminal van Euromax. Het uitgangspunt zal zijn om additionele beperkingen te voorkomen.
A27-SN-011 Vereniging Lokaal Onafhankelijke Bewoners Nissewaard, ZUIDLAND	Meenemen in MER	<p>Indiener geeft aan dat de polder van Biert een gebied is met historische kreken en een paradijs voor weidevogels. De Biertse polder heeft een open karakter en dat moet zo blijven, een ideaal gebied voor fiets- en wandeltochten. De komst van het station zou een ramp zijn. Het gebied is door Staatsbosbeheer aangeduid als 'kwetsbaar gebied'. Het converterstation heeft niet alleen impact op de polder bij Biert, maar ook de kabels die over Voorne Putten moeten worden ingegraven zullen schade toebrengen aan het eiland en haar bewoners.</p> <p>Indiener verzoekt om de natuurwaarden, de cultuurhistorische waarden en de bestaande visies van de provincie Zuid-Holland over het open karakter van de zuidzijde van de provincie te betrekken bij de afweging van het gebied.</p>	In MER Fase 1 worden de milieugevolgen van de kabeltracés en het converterstation en de alternatieven onderzocht. Daarbij wordt zowel gekeken naar de aanlegfase als de exploitatie. Zoals ook in de c-NRD is beschreven (paragraaf 3.2.4), wordt bij de effectbeoordeling van het aspect landschap en cultuurhistorie ook gekeken naar ruimtelijke kwaliteit. Hierbij wordt aangesloten bij het beleid van de diverse overheden. Zo is in de provincie Zuid-Holland per gebied een gebiedsprofiel ruimtelijke kwaliteit opgesteld. Deze gebiedsprofielen worden als basis gebruikt voor de beschrijving van de gebiedskarakteristiek. Provincie Zuid-Holland en de gemeenten denken mee in het uitwerken en duiden van ruimtelijke kwaliteit. Ook zal het MER ingaan op effecten op natuur en recreatie van de verschillende alternatieven (zie ook tabel 3-3 en 3-4 van de c-NRD). Het omgevingsbelang van bijvoorbeeld inwoners is ook een belangrijk onderdeel van de Integrale Effectanalyse (IEA), waarbij omgeving één van de vijf thema's is.
	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener geeft aan dat de aansluiting van het tracé en het converterstation niet rekenen kan op draagvlak bij de bewoners van Nissewaard en pleit voor aansluiting op de Maasvlakte. De keuze voor de locatie van het converterstation wordt waarschijnlijk vooral bepaald door economische en financiële belangen.	Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze A27-SN-002.
A27-SN-012 1 t/m 24	Meenemen in MER	Indiener geeft aan dat de polder van Biert een gebied is met historische kreken en een paradijs voor weidevogels. De Biertse polder heeft een open karakter en dat moet zo blijven, een ideaal	Zie beantwoording zienswijze A27-SN-011

		gebied voor fiets- en wandeltochten. De komst van het station zou een ramp zijn. Het gebied is door Staatsbosbeheer aangeduid als 'kwetsbaar gebied'. Het converterstation heeft niet alleen impact op de polder bij Biert, maar ook de kabels die over Voorne Putten moeten worden ingegraven zullen schade toebrengen aan het eiland en haar bewoners.	
	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener geeft aan dat de aansluiting van het tracé en het converterstation niet rekenen kan op draagvlak bij de bewoners van Nissewaard en pleit voor aansluiting op de Maasvlakte. De keuze voor de locatie van het converterstation wordt waarschijnlijk vooral bepaald door economische en financiële belangen.	Zie beantwoording zienswijze A27-SN-002
A27-SN-013	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener ziet niet terug dat er naar het belang van woningen wordt gekeken. Indiener geeft aan dat de aansluiting van het tracé en het converterstation op een bedrijventerrein moet plaatsvinden tussen andere bedrijfsgebouwen.	Bij de tracering van de kabeltracés en voor de locatiealternatieven voor het converterstation is het beperken van hinder voor de omgeving, zoals woningen, als één van de uitgangspunten gehanteerd. Ook zal in de milieueffectrapportage de invloed van de alternatieven op de leefomgeving en het landschap in beeld worden gebracht (zie tabel 3-3 en 3-4 van de c-NRD). Zie ook beantwoording zienswijze A27-SN-002
A27-SN-014	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener geeft aan dat er te weinig gekeken is naar het landelijk karakter van de optie Simonshaven. Hier is nog rust en ruimte voor mensen en dier. Het betreft een bijzonder gebied voor weidevogels. Omdat hier nauwelijks mag worden gebouwd is het niet uit te leggen dat hier zo'n groot complex zou moeten komen. Indiener geeft aan in het gebied te wonen en woonplezier en waarde van zijn woning te zullen verliezen. -De aansluiting van het tracé en het converterstation past om meerdere redenen beter op de Maasvlakte (genoemde redenen:	Een landschappelijke beoordeling en onderzoek naar de gevolgen voor natuur en leefomgeving maken onderdeel uit van de effectbeschrijving van het converterstation in het MER. Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze A27-SN-002. Voor waardedaling en planschade geldt een aparte procedure. U kunt altijd een verzoek tot planschade indienen bij uw gemeente nadat het inpassingplan onherroepelijk is. https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ordening-en-gebiedsontwikkeling/vraag-en-

		horizonvervuiling, rust, weidevogels, landelijk karakter).	antwoord/waar-kan-ik-schadevergoeding-aanvragen-na-planschade.
	Effecten elektromagnetische velden	Indiener vraagt zich af wat het effect is op mens en dier van zo'n station met het oog op straling. Onlangs zijn er woningen in de omgeving gesloopt in verband met mogelijke effecten van hoogspanningslijnen.	Stroom die door een hoogspanningskabel, -lijn of een hoogspanningsstation loopt, veroorzaakt daaromheen een magneetveld. Voor de te onderzoeken kabeltracéalternatieven en locatiealternatieven voor het converterstation wordt er in het MER fase 1 aandacht besteed aan de mogelijke effecten van magneetvelden. Daarbij is het van belang dat het Net op zee IJmuiden Ver Beta zowel magneetvelden genereert die veroorzaakt worden door wisselstroom (de verbinding tussen het converterstation en het bestaande 380 kV station) als door gelijkstroom (de verbinding tussen het platform op zee en het converterstation). Dat onderscheid zal ook in het MER worden gemaakt, want verschillende soorten magneetvelden kunnen verschillende soorten effecten hebben op mens en omgeving.
A27-SN-015	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	<p>A. Indiërs zijn van mening dat indien gekozen wordt voor het tracé richting Biert/Simonshaven, de financiële investeringen (door onder meer een boring onder de Haringvlietdam door en onteigeningsprocedures, desinvesteringen in horeca en ontwikkeling kustgebied Rockanje) in hun optiek niet in verhouding staan vergeleken met een keuze voor het tracé naar de Maasvlakte.</p> <p>Daarnaast geven de indieners aan dat:</p> <p>B. De aansluiting van het tracé en het converterstation niet passen op Simonshaven en veel beter passen op de Maasvlakte.</p> <p>C. Woningen in de nabijheid van het converterstation in waarde zullen dalen indien gekozen wordt voor Simonshaven.</p>	<p>A. In de IEA zal het onderwerp "kosten" naast milieueffecten, omgeving, toekomstvastheid en techniek voor de verschillende alternatieven worden meegenomen. Kosten voor mogelijke onteigening worden niet in de IEA meegenomen. Kosten van voorbereiding en realisatie worden meegenomen in de IEA.</p> <p>B. Inzake de locatie van het converterstation wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze A27-SN-002.</p> <p>C. Voor waardedaling en planschade geldt een aparte procedure. U kunt altijd een verzoek tot planschade indienen bij uw gemeente nadat het inpassingplan onherroepelijk is. https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijk-e-ordering-en-gebiedsontwikkeling/vraag-en-antwoord/waar-kan-ik-schadevergoeding-aanvragen-na-planschade.</p>
	Meenemen in MER	Indiërs zijn van mening dat: - er nadelige effecten optreden voor het tracé richting Biert/Simonshaven door	Bij tracering van de kabeltracés en te onderzoeken locaties voor een converterstation zijn het beperken van hinder voor de omgeving en beperken van

		<p>verstoring van de flora en fauna bij de doorgang voor de hoogspanningskabel bij de Haringvlietdam en in de polder.</p> <p>-de gevaren van de ondergrondse hoogspanningskabels nog niet voldoende inzichtelijk zijn voor omwonenden, te denken valt aan invloed op de gezondheid van mens en dier.</p>	<p>nadelige milieueffecten, zoals effecten op natuur, uitgangspunten. In het MER zullen de milieueffecten van de verschillende alternatieven en varianten (zowel voor de tracés als locaties voor het converterstation) onderzocht worden. Daarbij worden onder andere effecten op natuur en de leefomgeving beschreven.</p> <p>Stroom die door een kabel, lijn of een hoogspanningsstation loopt, veroorzaakt daaromheen een magneetveld. Voor de te onderzoeken kabeltracéalternatieven en locatiealternatieven voor het converterstation wordt er in het MER fase 1 aandacht besteed aan de mogelijke effecten van magneetvelden. Daarbij is het van belang dat het Net op zee IJmuiden Ver Beta zowel magneetvelden genereert die veroorzaakt worden door wisselstroom (de verbinding tussen het converterstation en het bestaande 380 kV station) als door gelijkstroom (de verbinding tussen het platform op zee en het converterstation). Dat onderscheid zal ook in het MER worden gemaakt, want verschillende soorten magneetvelden kunnen verschillende soorten effecten hebben op mens en omgeving.</p>
A27-SN-016	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	<p>Indiener is van mening dat de Biertse polder een prachtig natuurgebied is en geeft aan dat deze wordt gebruikt voor recreatieve en agrarische doelen.</p> <p>De aansluiting van het tracé en het converterstation past volgens de indiener daarom niet op Simonshaven, maar veel beter op de Maasvlakte.</p>	Zie beantwoording zienswijze A27-SN-002.
A27-SN-017	Congestie	Indiener geeft aan dat door de BritNed-kabel en bestaande centrales congestie op het hoogspanningsnet ontstaat. Bovendien zal de vraag naar elektriciteit in deze regio alleen maar toenemen.	Op de bestaande 380 kV stations op zowel de Maasvlakte als in Simonshaven zijn wat betreft aansluit- en transportcapaciteit mogelijkheden voor de aansluiting van de 2 GW verbinding van Net op zee IJmuiden Ver Beta. Dit is in de uitgevoerde Verkenning aanlanding netten op zee (Vanoz)

		<p>Wind- en zonne-energie zijn niet constant met als gevolg dat de bestaande centrales in bedrijf moeten blijven. De suggestie wordt gedaan om een kerncentrale te bouwen in plaats van duur gesubsidieerde windmolenparken. Indiener doet het verzoek om in deze geïndustrialiseerde regio, recreatie en natuur te behouden.</p>	<p>vastgesteld. De documenten uit de Vanoz zijn te vinden onder: https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/hoogspanning/verkenning-aanlanding-netten-op-zee-2030</p> <p>Naar aanleiding van een motie van de Tweede Kamer is EZK een studie gestart naar de mogelijke rol van kernenergie in de Nederlandse energievoorziening. In afwachting van de uitkomsten van deze studie kan op dit moment geen uitspraak worden gedaan over toekomstige mogelijkheden van kernenergie voor Nederland.</p> <p>In MER Fase 1 worden de alternatieve tracés en de locaties voor converterstations onderzocht op onder meer de effecten op landschap, recreatie en natuur. Voor het VKA wordt te zijner tijd een Landschapsplan opgesteld.</p>
A27-SN-018	Afspraken nakomen	<p>Indiener heeft negatieve ervaringen uit het verleden met zakelijk recht overeenkomsten die zijn overeengekomen met kabeleigenaren. Indiener stelt daarnaast dat TenneT ten tijde van de vergunningverlening van het hoogspanningsstation Simonshaven heeft toegezegd voor landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation te zorgen. Tot op de dag van vandaag is dat niet gebeurd. Hierdoor heeft indiener geen vertrouwen in dergelijke partijen.</p>	<p>TenneT heeft op 3 juli 2019 schriftelijk aan het college van B&W van de gemeente Nissewaard bevestigd, dat de landschappelijke inpassing van het bestaande hoogspanningsstation Simonshaven alsnog zal gebeuren. Hoe deze inpassing eruit gaat zien is nog niet bekend. TenneT betreft de gemeente Nissewaard hierbij. Het overleg met de gemeente zal in 2020 plaats gaan vinden.</p> <p>Initiatiefnemer TenneT betreurt het dat de indiener negatieve ervaringen heeft opgedaan m.b.t. de zakelijk recht overeenkomst en daarmee samenhangende afspraken bij het kabelproject van de 150 kV verbinding Geertvliet-Middelharnis. TenneT streeft ernaar zo transparant mogelijk te handelen bij het voorbereiden en sluiten van een zakelijk recht overeenkomst en vindt het belangrijk afspraken na te komen.</p>

	In het kader van de IEA uitwerken	Indiener stelt dat in de IEA ook de systematiek van (schade)vergoedingen meegenomen dient te worden en dat deze op dit moment te kort schiet.	In de IEA zal het onderwerp "kosten" worden meegenomen. Kosten voor de verschillende tracés worden inzichtelijk gemaakt. De systematiek van (schade)vergoedingen is geen onderwerp van de IEA. Na de keuze van het VKA zal er meer in detail worden gekeken naar de tracés en zullen met betreffende grondeigenaren zakelijk recht overeenkomsten (ZRO's) worden afgesloten. Op dat moment komen de (schade) vergoedingen aan de orde.
	Cumulatieve druk op agrarische sector	Indiener stelt dat er sprake is van cumulatieve druk van ontwikkelingen in omgeving van Simonshaven op agrarische gronden. Daarom wordt opgeroepen om te kiezen voor een alternatief dat de agrarische sector ontziet, namelijk het tracé naar de Maasvlakte.	Autonome ontwikkelingen in de omgeving van Simonshaven die mogelijk cumuleren met Net op zee IJmuiden Ver Beta worden in MER Fase 1 meegenomen. Het gaat dan om ontwikkelingen waarover al een besluit is genomen of waarover duidelijk is dat dit binnen afzienbare tijd gaat gebeuren. Voor de tracéalternatieven (op land) en de locatiealternatieven voor het converterstation wordt in MER Fase 1 gekeken naar de invloed op ruimtelijke functies. Voor landbouw gaat het om oppervlakteverlies van landbouwareaal en de lengte van doorsnijding van landbouwgrond, met een onderverdeling naar akkerland en grasland. Zie ook beantwoording zienswijze A27-SN-002 voor de keuze Maasvlakte of Simonshaven. Zie ook beantwoording zienswijze A27-SN-030
	Landschappelijke inpassing	Indiener is van mening dat een converterstation van grote omvang en met een hoogte van 25 meter landschappelijk niet in te passen valt.	Indien het converterstation in het open landschap in de omgeving van Simonshaven gebouwd wordt, dan is inpassing ervan een belangrijk aandachtspunt. Er zijn meerdere manieren denkbaar om te komen tot landschappelijke inpassing van het converterstation om de (negatieve) effecten van een converterstation op de omgeving te verminderen. Om meer inzicht te krijgen in mogelijkheden voor landschappelijke inpassing, werkt de initiatiefnemer TenneT bij de

			<p>inpassing van dit soort installaties altijd samen met een landschapsarchitect en aan de hand van beoordelingscriteria die TenneT bij al haar MER-studies hanteert. Deze zijn beschreven in TenneT's "Handreiking landschappelijke inpassing". Gemeente Nissewaard en Provincie Zuid-Holland worden hierbij betrokken mocht het Net op zee IJmuiden Ver Beta op het hoogspanningsstation nabij Simonshaven worden aangesloten. TenneT zal aan de gemeente en provincie voorstellen om er dan ook bewoners en anderen uit de (nabije) omgeving bij te betrekken.</p>
	<p>Meenemen in MER</p>	<p>Bij de beoordeling van de effecten van de kabel op de landbouw dient een landbouwkundig expert betrokken te zijn die kennis en ervaring heeft van de akkerbouwmatige praktijk met kabels en leidingen door landbouwgrond. Hierbij dienen minimaal aspecten als verzilting, verdroging, fytosanitaire risico's, opbrengstderving, schade en overlast aan bod te komen.</p>	<p>In het MER worden de milieugevolgen van de verschillende tracéalternatieven en locatiealternatieven voor het converterstation beschouwd. Gevolgen voor landbouw worden beschouwd binnen het aspect 'invloed op ruimtelijke functies'. Hierbij wordt ingegaan op oppervlakteverlies van landbouwareaal en lengte doorsnijding landbouwgrond, met onderverdeling naar akkerland en grasland.</p> <p>Onder het aspect Bodem en Water komen verandering bodemsamenstelling, zetting, grondwaterkwaliteit, verlaging grondwaterstand en oppervlaktewaterkwaliteit aan bod. Deze gevolgen zijn op zichzelf staand geen (grote) milieueffecten, maar ze kunnen wel gevolgen hebben voor aanwezige functies zoals landbouw. Er wordt ook een indicatief bemalingsadvies opgesteld. Voor dit plangebied zijn het optreden van zoute kwel en verzilting belangrijke aandachtspunten.</p> <p>Eventuele fytosanitaire risico's zijn een aandachtspunt voor de aanlegfase. In die fase zijn de aannemers volgens een strak protocol verplicht om een nul-opname te doen inclusief de fytosanitaire toestand (plant- en bodemziektes) van de gronden waarop zij gaan werken. Als zij daar besmettingen bij aantreffen dienen zij conform het protocol strenge maatregelen te nemen ter voorkoming van</p>

			<p>verspreiding van ziektes.</p> <p>Het streven is om schade zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen. Bij de aanleg van een hoogspanningsverbinding zal er echter altijd (tijdelijke) overlast zijn. Door in overleg te gaan met de grondeigenaar kan besproken worden hoe schade en overlast voorkomen dan wel beperkt kan worden. Indien het agrarische percelen betreft, worden hier door de initiatiefnemer of door de aannemer medewerkers bij betrokken met kennis van de agrarische sector.</p> <p>In geval van schade hanteert de initiatiefnemer het uitgangspunt van volledige schadeloosstelling van schades als gevolg van het project Net op zee IJmuiden Ver Beta, waaronder ook schades als opbrengstderving. Dit gebeurt volgens de schaderegeling van initiatiefnemer.</p> <p>Zie ook beantwoording zienswijze A27-SN-030</p>
	Tracé alternatieven	<p>Indiener geeft aan dat bij boringen deze risico's (zie blok hierboven) kleiner of niet aanwezig zijn en stelt dat daarom boren de voorkeur moet hebben boven een open ontgraving.</p> <p>Indien voor Simonshaven gekozen wordt zal de kabel in de berm van de Ruigendijk en Haasdijk aangelegd moeten worden. Indiener geeft aan dat door de kabels in het verticale vlak, i.p.v. het horizontale vlak, te leggen, het oppervlaktebeslag veel kleiner is.</p> <p>Als alternatief wordt voorgesteld een tracé in de berm van de Voorweg tot de kruising met de Oude Waaldijk, vandaar boren naar de Capelleweg. Via de berm van de Capelleweg naar de kruising met de Gemeenlandsedijk Zuid en vandaar een boring naar het hoogspanningsstation.</p>	<p>TenneT heeft de wegbermen van de Ruigendijk, Haasdijk en Voorweg bekeken en geconcludeerd dat er onvoldoende ruimte is om daar de kabels van het Net op zee IJmuiden Ver Beta in aan te leggen. In de bermen van deze wegen liggen al andere kabels en leidingen en/of zijn de bermen te smal. Een boring vanaf de Gemeenlandsedijk Zuid naar het transformatorstation is in principe mogelijk, al heeft een open ontgraving de voorkeur voor die gedeeltes waar dat mogelijk is.</p> <p>Het uitgangspunt van de initiatiefnemer is om kabels aan te leggen door middel van open ontgraving (het graven van een sleuf waarin de kabels worden aangelegd, waarna de sleuf weer wordt dichtgemaakt). De aanleg door te boren, kent namelijk nadelen. Boren is technisch complexer en leidt tot meer verbindingen tussen kabeldelen (verbindingsmoffen). Bij deze hoogspanningsverbinding met een vermogen van 2</p>

			<p>Gigawatt is warmteontwikkeling een groter probleem dan bij reguliere verbindingen. En hoe dieper de kabel wordt begraven (bij gestuurde boringen tot wel 25 meter diepte) hoe moeilijker de kabel zijn warmte aan de omgeving kwijt kan. Wanneer de lengte en het aantal boringen toeneemt wordt het beheer, onderhoud en herstel lastiger. Het oplossen van storingen en defecten is complex en tijdrovend. De verbinding is hierdoor langer uit bedrijf. Ook zijn boringen kostbaarder en lastiger toegankelijk in geval van problemen met de kabel. Tot slot leidt boren tot een verhoogd risico in de aanleg omdat niet ieder grondtype geschikt is voor boringen. Deze kunnen hierdoor mislukken in de aanleg of tot schade leiden bij derden of helemaal niet mogelijk zijn. Boren wordt daarom alleen toegepast als een open ontgraving niet kan of tot heel veel nadelen leidt. De keuze waar wordt geboord (in plaats van de standaard aanlegmethode van een open ontgraving) zal daarom op basis van een locatie specifieke afweging moeten worden gemaakt. Dit komt erop neer dat boren normaal gezien alleen wordt toegepast bij het kruisen van grotere infrastructurele werken zoals dijken, waterwegen, autowegen etc.</p>
	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener is van mening dat vrijwel alle argumenten voor een keuze op de Maasvlakte als aanlandlocatie spreken.	Zie beantwoording zienswijze A27-SN-002l.
A27-SN-019	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener geeft aan dat de Maasvlakte te verkiezen is boven Simonshaven. Gelet op de industriële omgeving van de Maasvlakte en de impact op natuur (kruising twee of drie Natura 200 gebieden) en landbouw bij het alternatief Simonshaven.	Zie beantwoording zienswijze A27-SN-002l. Voor landbouw zie ook beantwoording A27-SN-030.
	Aanlegfase Simonshaven	Indiener wordt in geval van tracéalternatief SMH-1, variant C geraakt in zijn belang omdat	Nadat het voorkeursalternatief is gekozen, naar verwachting eind 2020, wordt in de vervolgfase gedetailleerder gekeken naar specifieke effecten en

		<p>toekomstige ontwikkelingen op zijn perceel belemmerd worden. Bovendien worden in dit geval de landbouwkundige mogelijkheden in elk geval tijdelijk ernstig belemmerd: grondstructuur wordt beschadigd, geen teelt, drainage die opnieuw moet worden aangelegd etc.</p>	<p>beperkingen op landbouw en mogelijke mitigerende maatregelen, waaronder effecten op drainage, bodemstructuur en diepploegen.</p> <p>Het streven is om schade zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen. Bij de aanleg van een hoogspanningsverbinding zal er echter altijd (tijdelijke) overlast zijn. Door in overleg te gaan met de grondeigenaar kan besproken worden hoe schade en overlast voorkomen dan wel beperkt kan worden. Indien het agrarische percelen betreft, worden hier door de initiatiefnemer of door de aannemer medewerkers bij betrokken met kennis van de agrarische sector.</p> <p>In geval van schade hanteert de initiatiefnemer het uitgangspunt van volledige schadeloosstelling van schades als gevolg van het project Net op zee IJmuiden Ver Beta, waaronder ook schades als opbrengstderving. Dit gebeurt volgens de schaderegeling van initiatiefnemer/TenneT.</p> <p>Voor waardedaling en planschade geldt een aparte procedure. U kunt altijd een verzoek tot planschade indienen bij uw gemeente nadat het inpassingplan onherroepelijk is. https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijk-e-ordering-en-gebiedsontwikkeling/vraag-en-antwoord/waar-kan-ik-schadevergoeding-aanvragen-na-planschade</p>
A27-SN-020 Nederlandse Vissersbond, URK	1 Economisch belang beroepsvisserij	<p>Indiener voert aan dat het te realiseren platform in de plannen is gesitueerd op een plek die veelvuldig gebruikt wordt door de beroepsvisserij. Indiener stelt dat het realiseren van windparken op de Noordzee voor de beroepsvisserij een groot verlies van belangrijke visgronden betekent. Indiener pleit daarom voor goede afspraken voorafgaand aan de bouw van de betreffende windparken met betrekking tot de locatie, het medegebruik en de doorvaart van de windparken, zodat dit enige soelaas kan bieden.</p>	<p>Dit deel van de zienswijzen gaat slechts zijdelings over aspecten die in het project Net op zee IJmuiden Ver Beta worden geregeld en over zaken die in het MER dienen te worden onderzocht.</p> <p>Er komt veel op de visserij af: het verbod op pulsvisserij, de aanlandplicht en de Brexit. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de (rendabiliteit van de) visserij, vooral voor de visserij op platvis. Tegen deze achtergrond ligt de ontwikkeling van windenergie op zee gevoelig. Momenteel wordt onder regie van het Overlegorgaan</p>

		<p>Indiener pleit voor het ontzien van belangrijke visbestekken, de zogenaamde 'visserij hotspots' bij het bestemmen van gebieden voor windenergie, het maken van afspraken aangaande de onderlinge afstand tussen individuele turbines en afspraken over het diep(er) in de zeebodem plaatsen en houden van de kabels van en naar de windparken. Op deze wijze kan een situatie worden gecreëerd waarin visserijmogelijkheden deels blijven behouden.</p>	<p>Fysieke Leefomgeving (OFL) toegewerkt naar een 'Noordzeeakkoord'. Beoogd onderdeel van dat akkoord zijn afspraken over de balans tussen natuur, visserij en windenergie op zee.</p> <p>Bij het aanwijzen van windenergiegebieden in (herzieningen van) het Nationaal Waterplan zijn de gevolgen voor de visserijsector in kaart gebracht in het daarvoor opgestelde Plan MER.</p> <p>Vertegenwoordigers van de visserij hebben hierbij steeds de mogelijkheid gehad voor inbreng. Het kabinet heeft de gevolgen voor de visserijsector afgewogen tegen het belang van de bijdrage van windenergie op zee aan de verduurzaming van onze nationale energievoorziening. Daarbij heeft het kabinet opwekking van duurzame (wind)energie op zee tot activiteit van nationaal belang benoemd. Andere activiteiten van nationaal belang zijn scheepvaart, olie- en gaswinning, CO2-opslag, zandwinning en defensie. In de ruimtelijke afweging is het streven van het kabinet om zoveel mogelijk rekening te houden met andere belangen, zoals die van de visserij, of om activiteiten te combineren. Op grond van de huidige Beleidsnota Noordzee 2016-2021 is bodemberoerende visserij in windparken verboden. De reden hiervoor is dat het gebruik van bodemberoerende vistuigen schade kan toebrengen aan de kabels tussen de windturbines en de platforms op zee en daarmee de levering van energie in gevaar brengt. Recentelijk zijn in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) onderzoeken uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een visserijvriendelijk windpark. Uit de rapporten kan worden geconcludeerd dat visserij met bodemberoerende vistuigen in de toekomstige windparken op zee alle belanghebbenden zal raken en de prijs van energie opgewekt door de betreffende windparken op zee zal verhogen. De hoge kosten om de kabels binnen het windpark op diepte te houden en dit te monitoren, zodat de kabels niet</p>
--	--	--	--

			<p>beschadigen, wegen niet op tegen de vangstopbrengst bij het toestaan van bodemberoerende visserij in deze gebieden. De onderzoeken zijn te raadplegen op: www.offshorewind.rvo.nl/interfacestudies</p>
	2 Impact (voorbereidende) werkzaamheden	<p>Indiener vindt dat de impact van (voorbereidende werkzaamheden voor) grootschalige windenergie op zee onvoldoende wetenschappelijk is onderzocht. Het is onzeker wat de invloed op het zeeleven en de visstand is.</p>	<p>Dit gedeelte van de zienswijze heeft voornamelijk betrekking op de realisatie van windparken op zee en daarmee het kavelbesluit en niet op het net op zee. Het kavelbesluit valt buiten de scope van het Net op zee IJmuiden Ver Beta. Naar verwachting zal de procedure voor de kavelbesluiten in 2021 starten. Daarvoor wordt een c-NRD gepubliceerd.</p> <p>In het windenergie op zee ecologische programma (WOZEP) wordt onderzoek gedaan naar effecten van grootschalige windenergie op zee (60 GW). Een eerste onderzoek is afgerond waarbij geconcludeerd wordt dat er effecten zijn te verwachten, maar de mate en wanneer deze optreden nog onzeker zijn. Vervolgonderzoek loopt nog. Al het ecologisch onderzoek is hier te vinden. In 2030 staat er voor circa 11,5 GW aan windenergie op zee en beslaan windparken circa 3% van het Nederlands continentaal plat (dit is inclusief de ruimte tussen de turbines).</p> <p>Het project Net op zee IJmuiden Ver Beta richt zich op het aanleggen van een platform op de Noordzee, een kabelverbinding naar land, het realiseren van een converterstation op land en de aansluiting op een bestaand 380 kV transformatorstation op land. Wat betreft de kabelverbinding op zee: de werkzaamheden voor aanleg van de kabels zijn tijdelijk van aard en kennen een beperkt ruimtebeslag, waardoor de effecten voor de visserij beperkt zullen zijn. Het moment dat werkzaamheden</p>

			<p>plaatsvinden wordt afgestemd met de sector scheepvaart en visserij. Ter plaatse van de kabelverbinding is na de aanleg geen visverbod aan de orde, alleen een ankerverbod. Daarmee levert de aanwezigheid van de kabels geen beperkingen op voor de visserij. De kabels komen in de zeebodem te liggen op de vanuit de watervergunning vereiste diepte.</p> <p>Het platform komt midden in het windenergiegebied en legt hierdoor geen extra beperking op voor de visserij.</p>
	3 Functioneren ecosysteem	<p>Indiener stelt dat onderzoek aantoont dat de schaalvergroting van offshore wind voor 2030 en 2050 in de Zuidelijke Noordzee op zeer fundamentele manieren invloed zal hebben op het functioneren van het ecosysteem. Gezien het feit dat vissers volledig afhankelijk zijn van getij, stroming en watertemperaturen, uit indiener zijn bezorgdheid over deze mogelijk fundamentele veranderingen in het ecosysteem. Indiener is dan ook van mening dat in het kader van het voorzorgsbeginsel nader onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek dient plaats te vinden, nu te veel onduidelijk is aangaande de impact op het ecosysteem. Indien nodig dienen door de exploitanten van windparken maatregelen te worden genomen om significant negatieve effecten op het ecosysteem te mitigeren.</p>	<p>Dit gedeelte van de zienswijze heeft voornamelijk betrekking op de mogelijke effecten van de windparken op zee (en daarmee het kavelbesluit) en niet van het net op zee. Het kavelbesluit valt buiten de scope van het Net op zee IJmuiden Ver Beta. Naar verwachting zal de procedure voor de kavelbesluiten in 2021 starten en dan hiervoor een c-NRD worden gepubliceerd.</p> <p>In het MER voor Net op zee IJmuiden Ver Beta zal wel gekeken worden naar eventuele effecten van de kabel op het ecosysteem.</p>
	4 Geluid bij aanleg windparken	<p>Indiener uit zijn zorgen over de geluidsproductie tijdens werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van windparken. Indiener pleit voor nader onderzoek naar het mogelijk onbedoeld verstoren of verjagen van vissen als gevolg van geluid. Wat zijn de effecten van geluid bij plaatsing van de windturbines op zee? Wat zijn de effecten van het geluid van de draaiende windturbines en de bijbehorende trillingen van de</p>	<p>Dit gedeelte van de zienswijze heeft voornamelijk betrekking op de realisatie van windparken op zee en daarmee het kavelbesluit en niet op het net op zee. Het kavelbesluit valt buiten de scope van het Net op zee IJmuiden Ver Beta. Naar verwachting zal de procedure voor de kavelbesluiten in 2021 starten. Daarvoor wordt een c-NRD gepubliceerd.</p>

		turbines richting de zeebodem? Het zijn relevante vragen waarop vooralsnog geen sluitende antwoorden gegeven zijn volgens indiener.	
	5 Ecologische effecten	De beroepsvisserij heeft te maken met diverse natuurbeschermingsregels en daartoe behorende wetgeving. Het wordt steeds lastiger om de benodigde vergunningen op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb-vergunningen) te verkrijgen. De beroepsvisserij hebben te maken met vele kritische (ecologische) eisen waaraan zij moeten voldoen en hier werken de vissers met zorg aan mee. Daarom wil de beroepsvisserij, een activiteit welke al eeuwenlang plaatsvindt op de Noordzee, voorkomen dat negatieve effecten optreden op het ecosysteem van de Noordzee en aangrenzende wateren, voortkomend uit dit windenergieproject. Evenals het plan 'Net op zee IJmuiden Ver Beta' dient de beroepsvisserij (periodiek) vergunningen aan te vragen voor de beroepsmatige visserijactiviteiten die zij uitvoert. Hierbij dienen Passende Beoordelingen geschreven te worden, waarbij o.a. de effecten van de visserijactiviteiten dienen te worden gecumuleerd met de effecten van overige activiteiten binnen het Noordzeegebied. Gelet op het feit dat dit voorbereidende werkzaamheden zijn voor het uiteindelijke beoogde doel van het realiseren van windparken in windenergiegebied IJmuiden Ver en dit grootschalige en blijvende activiteiten omvat, in combinatie met de eventuele negatieve effecten op het ecosysteem van deze activiteit, is de verwachting van indiener dat het verkrijgen van de benodigde vergunningen voor de beroepsvisserij zal worden bemoeilijkt.	Dit gedeelte van de zienswijze heeft voornamelijk betrekking op de realisatie van windparken op zee en daarmee het kavelbesluit en niet op het net op zee. Het kavelbesluit valt buiten de scope van het Net op zee IJmuiden Ver Beta. Naar verwachting zal de procedure voor de kavelbesluiten in 2021 starten. Daarvoor wordt een c-NRD gepubliceerd.
	6 Cumulatieve effecten	Indiener attendeert erop dat de (cumulatieve) gevolgen van verschillende activiteiten op de Noordzee voor beschermde vogels mede bepalend zijn voor het verkrijgen van de gewenste vergunningen voor visserij en dat er nu nog vele	Dit gedeelte van de zienswijze heeft voornamelijk betrekking op de realisatie van windparken op zee en daarmee het kavelbesluit en niet op het net op zee. Het kavelbesluit valt buiten de scope van het Net op zee IJmuiden Ver Beta. Naar verwachting zal de

		<p>onzekerheden zijn over de gevolgen van (voorbereidende werkzaamheden voor) windturbines op zee. Een concreet voorbeeld van de samenhang tussen vogelbescherming en visserij is dat een project is opgezet om de interactie tussen zwarte-zee-eenden en spisulavisserij te volgen, namelijk: 'Ruimte voor vogels en vissers: handelingsperspectief voor een duurzame visserij op Spisula subtruncata in de Nederlandse kustwateren'. Dit project heeft het mogelijk gemaakt voor de visserij om een tijdelijke vergunning op grond van de Wet natuurbescherming te krijgen met een aantal strenge voorwaarden. Een belangrijk gebied voor zowel de spisulavisserij als zwarte-zee-eenden bevindt zich ten westen van IJmuiden. Indien er wil erop wijzen dat de voorbereidende werkzaamheden voor de windparken gepland staan in een belangrijk gebied voor spisula en zwarte-zee-eenden. Hierdoor bestaat de kans dat er verstoring optreedt en spisulabanken onomkeerbare schade toe wordt gebracht. Dit zou grote gevolgen kunnen hebben voor de afgifte van een Wnb-vergunning voor spisulavisserij in andere jaren. Zo zal men dit gebied bijvoorbeeld kunnen sluiten voor (spisula)visserij zodat de populaties weer kunnen aansterken van de geleden schade van de voorbereidende werkzaamheden voor de windparken.</p>	<p>procedure voor de kavelbesluiten in 2021 starten. Daarvoor wordt een c-NRD gepubliceerd.</p>
	7 Tracering kabels	<p>Indiener is van mening dat de nog te ontwikkelen en te realiseren windparken op zee verplaatst moeten worden naar gebieden die weinig worden bevestigd. Het plaatsen van de kabels zal rijke visgronden doorkruisen. Doordat de plaatsing van kabels onmisbaar is voor de realisatie van het windpark ziet indiener graag dat gekozen wordt voor het tracé met de minste impact voor de visserij, namelijk het tracé met de kortste route door de zeebodem. Aansluitend streeft indiener</p>	<p>Een verplaatsing van het windenergiegebied IJmuiden Ver en/of andere gebieden uit de routekaart 2030 (Ten Noorden van de Wadden, Hollandse Kust West) is niet aan de orde. Verplaatsing van deze gebieden zou met zich meebrengen dat de doelstelling uit het Klimaatakkoord niet wordt gehaald, te weten een bijdrage van windenergie op zee van ten minste 49 TWh in 2030. Voor het aanwijzen van nieuwe windenergiegebieden op locaties die weinig worden bevestigd dient eerst een aanwijzingsproces te worden</p>

		<p>ernaar dat de kabels op voldoende diepte (minimaal drie meter) worden ingegraven.</p>	<p>doorlopen in het Nationaal Waterplan als bedoeld in artikel 4.1 van de Waterwet. Daarvoor wordt ook een plan-m.e.r. opgesteld. In de afweging tot het aanwijzen van windenergiegebieden zijn alle relevante gebruiksbelangen van de Noordzee betrokken.</p> <p>Bij het Net op zee IJmuiden Ver Beta is één van de traceringsuitgangspunten een zo kort mogelijk kabeltracé. Er zijn echter vele functies op de Noordzee aanwezig en aldus vele belangen. De effecten van de kabelroutes op de verschillende functies worden de komende tijd in een IEA in beeld gebracht, waarna de minister van Economische Zaken en Klimaat de keuze maakt welk tracé op zee het voorkeursalternatief wordt.</p> <p>In het kader van de milieueffectrapportage voor Net op zee IJmuiden Ver Beta wordt een risk based burial depth studie (risico gestuurde begraafdiepte) uitgevoerd. Daarin wordt de benodigde diepte van de kabel bekeken. De kabels komen in de zeebodem te liggen op de vanuit de watervergunning vereiste diepte. TenneT gaat daarbij uit van het niet mobiele zeebed niveau (het diepste punt van de dalen van de zandgolven). Ter plaatse van de kabelverbinding is na de aanleg geen visverbod aan de orde, alleen een ankerverbod. Daarmee levert de aanwezigheid van de kabels geen beperkingen op voor de visserij.</p>
	8 Aanlegperiode	<p>Het is voor de beroepsvisserij van belang dat de werkzaamheden voor de realisatie van de windparken in een korte tijd gebeuren i.v.m. overlast (denk aan verstoring doelsoorten en fysieke verstoring van vismogelijkheden bijvoorbeeld door kabels of werktuigen). Indien er pleit daarom voor een korte periode voor het leggen en daadwerkelijk ingraven van de kabels.</p>	<p>TenneT beoogt de overlast als gevolg van de werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken en streeft ernaar om de werkzaamheden in een zo kort mogelijke periode uit te voeren. Het moment dat werkzaamheden plaatsvinden wordt afgestemd met de sector scheepvaart en visserij. De platformlocatie zal niet meer toegankelijk zijn voor vissers vanaf het moment dat het gehele veld een "construction site" is in de zee kaarten. Indien het platform er eerder dan het windpark is, zal een zone van 500 meter rondom de platformlocatie gelden vanaf het moment dat het een construction site is. Dit om te voorkomen</p>

			dat bijvoorbeeld de niet zichtbare werken zoals de scour protection beschadigd raken door visserij. Dit loopt normaliter via de "notices to mariners" wat de officiële, internationale, nautische aankondigingen zijn. Voor de aanleg van de kabels geldt ook, dat "notices to mariners" zullen worden afgegeven, alleen zal het gebied waar gewerkt wordt steeds veranderen. Tijdsduur en grootte van het gebied hangen sterk af van de in te zetten installatieschepen en de installatiemethode.
A27-SN-021 Gemeente Rotterdam	1 Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener onderschrijft voorkeur voor de Maasvlakte. Dit om de elektrificatie en behoefte aan duurzaam opgewekte energie en groene waterstof van het havengebied te bedienen, een van de onderdelen beschreven in het Klimaatakkoord om transformatie van de industrie vorm te geven.	Zie beantwoording zienswijze A27-SN-002.
		Indiener is bereid mee te denken en mee te werken.	EZK en TenneT hechten in belangrijke mate aan participatie zodat waardevolle informatie bekend wordt, er rekening kan worden gehouden met belangen en wensen en er straks een weloverwogen keuze over het voorkeursalternatief kan worden gemaakt. De insteek van het project is gedurende de gehele procedure indiener en andere betrokkenen tijdens o.a. werksessies, bijpraatsessies, overleggen, informatieavonden en via communicatiemiddelen nauw te betrekken en te informeren. Voor het onderdeel participatie wordt verwezen naar het participatieplan (in te zien via www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning)).
	2 Meenemen in MER - meekoppelkans	Optimaliseer het ruimtebeslag voor kabels (in de leidingenstroken) en voor het converterstation. Betrek de Leidingstrookverordening van Rotterdam. Voor het aspect geluid wordt voor het converterstation als het 380 kV-station gevraagd om een zorgvuldige afweging binnen de beschikbare geluidruimte en wordt verzocht om	In het MER worden voor het kabeltracé twee varianten meegenomen, een gebundelde en ongebundelde ligging van de kabels. De gebundelde ligging geeft het minste ruimtebeslag. Daarnaast zal worden onderzocht of er mogelijkheden zijn voor het compact bouwen van een converterstation.

		<p>het aspect geluid toe te voegen aan het beoordelingskader MER.</p> <p>De toekomstige toenemende vraag van duurzame opgewekte stroom van wind op zee en groene waterstof in de regio meenemen in het MER.</p>	<p>De Leidingenverordening Rotterdam is bekend bij TenneT en zal worden betrokken.</p> <p>In de toelichting bij het beoordelingskader staat in de c-NRD: Voor het converterstation wordt in MER fase 1 inzichtelijk gemaakt wat de effecten in de gebruiksfase zijn voor geluid, inclusief laagfrequent geluid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van toetsing aan het zonebeheermodel en de toetspunten die hierin zijn opgenomen. Voor het VKA wordt in MER fase 2 hiervoor gebruik gemaakt van de NSG-richtlijn en de Vercammen-curve. De cNRD, waarin het beoordelingskader voor het MER is gepresenteerd, bevat daarmee al het aspect geluid waar om wordt verzocht.</p> <p>De toekomstige vraag naar elektriciteit en de plannen voor waterstof zullen onder het thema Toekomstvastheid in de IEA worden meegenomen.</p>
	Gebruik en toepassing van gelijkstroom	<p>Het gebruik en toepassing van gelijkstroom van deze omvang is nog geen bewezen techniek. Indiener vraagt wat voor een consequenties dat heeft voor het proces, de effecten en de definitief te maken keuze voor een locatie en een converterstation.</p>	<p>Het toepassen van gelijkstroom is een bewezen techniek, alleen niet in deze vermogens (2 GW). Het innovatieve karakter van dit project zorgt ervoor dat keuzes (bijvoorbeeld gebundeld aanleggen van de kabel) pas gemaakt kunnen worden als duidelijk is dat deze technieken daadwerkelijk kunnen worden toegepast. In MER Fase 1 worden de effecten van een gebundelde en ongebundelde ligging van de kabel beide weergegeven.</p>
	Vroegtijdige afstemming met partijen	<p>Verzoek om vroegtijdig af te stemmen met de gemeente Rotterdam, DCMR, VRR, de bouwinspectie en de brandweercommissie.</p>	<p>Het Ministerie van EZK en TenneT zijn al in overleg met de gemeente Rotterdam en DCMR. Ook is er inmiddels contact en overleg met de VRR, de bouwinspectie en de brandweercommissie geweest en zal dat overleg worden voortgezet.</p> <p>Tevens wordt verwezen naar het participatieplan (in te zien via www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning)).</p>

A27-SN-022 Wereld Natuur Fonds	Meenemen in MER	Indiener stelt dat het belang van het Haringvliet en de Haringvlietmonding voor Rijn/Maas populaties van migrerende vissoorten enorm is en dat er verschillende beleidsinitiatieven op gericht zijn om deze ecologische functie te herstellen. Hier zou expliciet op getoetst moeten worden in het MER. Aanvullend zou er actief gezocht moeten worden in het planproces naar meekoppelkansen bij het onderdeel 'passage Haringvlietdam' om de vismigratie mogelijkheden te verbeteren.	In het Haringvliet is een alternatief gezocht dat platen en eilanden ontwijkt en zoveel als mogelijk buiten de betonning blijft. In het MER worden de milieueffecten van een tracéalternatief door het Haringvliet onderzocht, daarin wordt ook gekeken naar de gevolgen voor natuur inclusief de gevolgen voor Natura 200-gebied Haringvliet en de daar levende en migrerende vissoorten. Er wordt in de integrale effectenanalyse (IEA) onderzocht wat de technische mogelijkheden, kosten, risico's en ruimtelijke consequenties zijn van de passage van de Haringvlietdam. Met indiener is contact opgenomen over gewenste betrokkenheid van indiener bij het verdere onderzoek en het in beeld brengen van mogelijke meekoppelkansen.
	Geraakt in belang	Het Wereld Natuur Fonds zet zich al decennia in voor het ecologisch herstel van het Haringvliet en heeft hier afgelopen jaren in coalitieverband vanuit het Droomfondsproject Haringvliet vele miljoenen euro's in geïnvesteerd.	Met indiener is contact opgenomen over gewenste betrokkenheid van indiener bij het verdere onderzoek en het in beeld brengen van mogelijke meekoppelkansen.
A27-SN-023 Vereniging Natuurmonument en	Meekoppelkansen	Indiener verzoekt om te onderzoeken of lopende en aanstaande ontwikkelingen kunnen worden gecombineerd met de opgave Net op zee IJmuiden Ver Beta. Hierdoor kan meerwaarde worden gecreëerd. Er kan worden gedacht aan opgaven vanuit N200, Kader Richtlijn Water, Deltaprogramma, bosvisie (landschappelijke inpassing), het afronden van het natuurnetwerk, klimaatveranderingen, Hoogwaterbeschermingsprogramma en vismigratie. Dit laatste punt mede n.a.v. het Kierbesluit van het Haringvliet.	Het mogelijk combineren van andere opgaven met het project Net op zee IJmuiden Ver Beta wordt in de c-NRD aangeduid met zogeheten 'meekoppelkansen'. Voor de integrale effectenanalyse (IEA) wordt naast milieu tevens een analyse gemaakt van de alternatieven voor de thema's techniek, kosten, omgeving en toekomstvastheid. Hierbij wordt ook gekeken naar meekoppelkansen (zie paragraaf 3.2. van het Beoordelingskader). Er is contact opgenomen met de indiener, over gewenste betrokkenheid van indiener bij het verdere onderzoek en het in beeld brengen van mogelijke meekoppelkansen.
	Meenemen in MER	Indiener stelt het volgende: - houd rekening met vertroebeling tijdens werkzaamheden. Dit zal op het ene tracé meer zijn dan op het andere.	In het MER Fase 1 worden de milieueffecten van de alternatieven (tracés en locaties converterstation) onderzocht, daarbij is er ook aandacht voor vertroebeling, bodem en water, natuur en landschap.

		<ul style="list-style-type: none"> - houd rekening met de cumulatie van werkzaamheden voor de omgeving (en maak dit inzichtelijk bij de beoordeling van alternatieven). - onderzoek het effect van de aanleg op waterstroming, verzilting en natuurlijk reliëf (en de effecten hiervan op o.a. natuur). - onderzoek de effecten van de ligging van de kabel t.a.v. onderhoud en beheer. In een dynamisch gebied zal er waarschijnlijk meer beheer nodig zijn wat effect kan hebben op de omgeving (en dus doorlopend na de feitelijke aanleg). - onderzoek het effect op autonome effecten zoals het verontdiepen van de voordelta tussen Voorne en Goeree. - betrek naast foerageer- en broedgebieden ook locaties/functies van hoogwatervluchtplaatsen, slaap- en ruilocaties van vogels. - beoordeel de locatie van het converterstation op het landschappelijk effect. In een al geïndustrialiseerde omgeving (zoals de Maasvlakte) is de impact kleiner dan in een landelijk gebied. - onderzoek de afweging tussen een eenmalige dure aanleg versus doorlopend duur beheer of afname van de kwaliteiten voor natuur, landschap en de leefomgeving. 	<p>Het beoordelingskader en een toelichting daarop is te vinden in paragraaf 3.2 van de c-NRD. Bij de tracerings van de tracés door de zee en grote wateren wordt rekening gehouden met de conditie van de zeebodem (diepte, morfologie, dynamiek). Voor het aspect landschap worden voor het converterstation effecten op de gebiedskarakteristiek en effecten op de samenhang tussen specifieke elementen en hun context onderzocht. Dit gebeurt mede door het maken van fotovisualisaties. Daarbij wordt ook gekeken naar ruimtelijke kwaliteit. Bij het aspect natuur is er onder andere aandacht voor Natura 200-gebieden, overige beschermde gebieden (zoals NNN) en invloed op beschermde soorten; eventuele gevolgen op hoogwatervluchtplaatsen, slaap- en ruilocaties worden daarbij ook beschouwd. In het MER worden de effecten tijdens de aanlegfase en de exploitatiefase onderzocht. Cumulatie van werkzaamheden wordt eveneens in het MER beschouwd.</p> <p>In de IEA wordt naast de milieueffecten uit het MER ook gekeken naar de alternatieven vanuit het oogpunt van de thema's kosten, omgeving, techniek en toekomstvastheid. Kosten voor aanleg en beheer worden meegenomen. De onderzoeksresultaten worden betrokken in de keuze van het voorkeursalternatief. Zie ook beantwoording zienswijze A27-SN-002.</p>
A27-SN-024 Noordgastransport B.V. (Nogat)	Omzet van opgewekte energie in waterstof op olie- en gasplatforms op zee	NGT en NOGAT verzoeken in de c-NRD op te nemen dat bij de verdere ontwikkeling van IJmuiden Ver Alpha en Beta rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om de door IJmuiden Ver opgewekte energie om te zetten in waterstof op olie- en gasplatforms op zee. Deze waterstof kan vervolgens worden vervoerd door het bestaande netwerk van pijpleidingen op zee, zoals van NGT en NOGAT, en op land waar nu gas door wordt vervoerd. Dit levert praktische	In de toekomst zal het wellicht mogelijk zijn om mijnbouwplatforms te elektrificeren waarbij gebruik zal worden gemaakt van door windparken op zee opgewekte elektriciteit. Op dit moment heeft TenneT alleen de taak om windparken op zee aan te sluiten en die elektriciteit te transporteren. TenneT mag niet iets 'extra's' doen omdat in artikel 17 van de Elektriciteitswet 1998 staat dat een netbeheerder geen andere werkzaamheden mag verrichten dan die nodig zijn voor een goede uitvoering van de bij of

		<p>voordelen op, maar ook ruimtelijke en procedurele voordelen. Praktisch, omdat wordt ondervangen dat TenneT nieuwe elektriciteitskabels moet aanleggen op land. Ruimtelijk, omdat op land geen beslag wordt gelegd op toch al spaarzame ruimte. Procedureel, omdat goed denkbaar is dat voor het leggen van nieuwe elektriciteitskabels en de daarvoor benodigde infrastructuur uitgebreide vergunningprocedures moeten worden doorlopen die bovendien kunnen leiden tot langdurige gerechtelijke procedures.</p>	<p>krachtens de wet aan hem toegekende taken. Er is dus een wetswijziging nodig. EZK is hierover in gesprek met betrokken partijen. Daarbij moet ook worden nagedacht over aansluitvoorwaarden en transporttarieven voor afnemers.</p> <p>Indien dit juridisch mogelijk wordt gemaakt, dan zal een kabel moeten worden aangelegd tussen het TenneT platform en het betreffende mijnbouwplatform. Voor de aanleg daarvan zal een vergunningprocedure in het kader van de Waterwet moeten worden gevolgd. Dit is geen onderdeel van het Net op zee IJmuiden Ver Beta.</p> <p>In de NRD kan vanwege de benodigde wetswijziging op dit moment dus niet worden opgenomen dat olie- en gasplatforms kunnen aansluiten op het net op zee en bovendien hoeven de milieueffecten van een eventuele aansluiting niet in het MER van het Net op zee IJmuiden Ver Beta te worden onderzocht.</p>
	Opwek duurzame energie van windpark aansluiten op platforms voor gebruik	<p>Daarnaast is het zo dat NGT twee platforms op de Noordzee heeft staan die de compressie regelen om olie en gas afkomstig van platforms op zee naar land te kunnen transporteren. De energieopwekking voor dit transport vindt plaats op basis van traditionele brandstoffen met de daarmee gepaard gaande CO2 uitstoot. Aansluiting van de platforms van NGT op het beoogde wind op zee-energienetwerk, kan op korte termijn een aanzienlijke CO2 besparing opleveren.</p>	Zie beantwoording eerste deel A27-SN-024.
A27-SN-025 Gemeente Nissewaard mede namens de gemeenten Westvoorne, Hellevoetsluis, Brielle en	1 Net op zee IJmuiden Ver Alpha en Beta gebiedsontwikkelingen omgeving Haringvlietdam	<p>Indiener geeft aan dat een kabetracé door de Haringvlietdam (zowel voor net op zee IJmuiden Ver Alpha als Beta) invloed heeft op de ontwikkel- en gebruiksmogelijkheden in het gebied (recreatie en natuur). Gevolgen, beperkingen en hinder moeten worden voorkomen. Vooral de strand tot strand boring heeft invloed op de ontwikkelingen van de gemeenten Westvoorne en Hellevoetsluis.</p>	<p>Bij de trasering van de verschillende kabeltracé alternatieven is zoveel mogelijk rekening gehouden met de gebiedsontwikkelingen en het voorkomen van beperkingen en hinder. Dit geldt ook voor de uitvoering van eventuele tracéalternatieven door het Haringvliet.</p> <p>In het MER Fase 1 worden effecten op natuur rondom aanlandingen inzichtelijk gemaakt onder het aspect</p>

<p>Waterschap Hollandse Delta</p>		<p>Voor Westvoorne geldt dat naast de dam een bouwvlak ligt voor een strandpaviljoen en er worden ontwikkelingen voorzien in het kader van de aanpak natuur- en kustontwikkeling (provinciaal beleid). Gemeente Hellevoetsluis wil op de Haringvlietdam de gemeentelijke opgave van 12 MW windenergie realiseren (provinciaal beleid). Daarnaast speelt hier de kwaliteitsimpuls Quackstrand.</p> <p>Indiener maakt zich zorgen over mogelijke cumulatieve gevolgen (van Alpha en Beta). Indiener verzoekt om een nader gesprek over de effecten op de gebiedsontwikkelingen.</p>	<p>'Natuur op land' en 'Natuur op zee'. Effecten op recreatie worden inzichtelijk gemaakt onder het aspect 'Leefomgeving, Ruimtegebruik en overige gebruiksfuncties'. Voor de kabeltracés wordt hierbij gekeken naar doorkruising van stranden en van toeristische gebieden.</p> <p>Indiener is uitgenodigd voor de werksessie van Net op zee IJmuiden Ver Beta over (onder meer) ruimtelijke kwaliteit. Indiener is tevens uitgenodigd voor de werksessie van Net op zee IJmuiden Ver Alpha en Beta over het kruisen van de Haringvlietdam. Beide werksessies zijn opgenomen in het participatieplan (in te zien via www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning)).</p> <p>In de werksessies is onder meer aandacht besteed aan toekomstige ontwikkelingen. Toekomstige ontwikkelingen, zoals de natuur- en kustontwikkeling Westvoorne, zullen in de IEA terugkomen onder de thema's omgeving en/of toekomstvastheid.</p> <p>Cumulatieve effecten voor de projecten Net op zee IJmuiden Ver Alpha en Net op zee IJmuiden Ver Beta worden in het MER en de IEA in beeld gebracht. De in beeld gebrachte milieueffecten, omgeving, toekomstvastheid, kosten en techniek zullen een rol spelen in de keuze voor het voorkeursalternatief.</p>
	<p>2 Locatiekeuze en ruimtelijke kwaliteit</p>	<p>De locatie Simonshaven is onwenselijk vanwege de op en rond de Haringvlietdam geplande gebiedsontwikkelingen, het in onbruik raken van landbouwgronden (verziltingsrisico's) en aantasting van landschapskwaliteiten door realisatie van een converterstation. De massa en industriële uitstraling van een gebiedsvreemd object past niet in het groene, open kleinschalige (oude) veenpolderlandschap. Niet alleen de ruimtelijke kwaliteit van de locatie maar ook het landschap als geheel wordt aangetast en heeft</p>	<p>Het onderzoek in het MER Fase 1 is gericht op de effectvergelijking van de alternatieven. De effecten van de mogelijke kabeltracés en locaties van het converterstation op de omgeving op verschillende schaalniveaus staan centraal. Het beoordelingskader in het MER is gelijk voor alle alternatieven om een goede vergelijking mogelijk te maken.</p> <p>Effecten van een converterstation komen onder verschillende beoordelingscriteria aan bod:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De invloed van het converterstation op het landschap van Voorne-Putten wordt in het

		<p>daarmee indirect gevolgen voor leefklimaat en economie. Het landschap is een belangrijke vestigingsfactor voor bewoners en bedrijven. Voor IJmuiden Ver Beta wordt de Maasvlakte als enige reële optie gezien om aan te landen. Het zuidelijk deel van de Maasvlakte grenst aan Westvoorne. Ook hier speelt het project aanpak natuur- en kustontwikkeling gemeente Westvoorne. Graag ziet indiener ook voor deze locatie dat de belangen van Voorne-Putten betrokken blijven en ze blijft hierover graag in gesprek.</p> <p>Indiener vraagt rekening te houden met de belangen van recreatie, open landschap, ruimtelijke kwaliteit, het vestigingsklimaat, landbouw, gebiedsontwikkelingen op en rond Haringvlietdam en geen permanente gevolgen voor recreatie, landbouw en gebiedsontwikkelingen.</p>	<p>MER beoordeeld bij het aspect Landschap en Cultuurhistorie. Dit is nader uitgewerkt in criteria voor landschappelijke karakteristiek (gebieden), zichtbaarheid & beleving en landschappelijke waarden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het effect op landbouwgronden wordt meegenomen onder het aspect leefomgeving en ruimtegebruik. Hierbij wordt ingegaan op oppervlakteverlies van landbouwareaal en lengte doorsnijding landbouwgrond, met onderverdeling naar akkerland en grasland. - Onder het aspect bodem en water op land wordt aandacht besteed aan verziltingsrisico's. - Recreatie zal worden toegevoegd aan het beoordelingskader MER voor het converterstation. Daarbij zal worden gekeken naar de invloed op de recreatieve functies van het gebied. <p>Het criterium ruimtelijke kwaliteit wordt nader uitgewerkt in het MER. Het Ministerie van EZK en TenneT betrekken de gemeenten op Voorne-Putten en de provincie Zuid-Holland bij de uitwerking en de werksessie(s) over ruimtelijke kwaliteit en over het doorkruisen van de Haringvlietdam.</p> <p>Het aspect recreatie is opgenomen in het beoordelingskader voor de kabeltracés op zee en de grote wateren en het beoordelingskader op land. Recreatie zal worden toegevoegd aan het beoordelingskader MER voor het converterstation. In de IEA wordt onder andere het thema 'omgeving' meegenomen. Hierin wordt ingegaan op belangrijke aandachtspunten voor de omgeving in een gebied (zoals landschap of recreatie).</p> <p>De effecten op het gebied van milieu, kosten, techniek, toekomstvastheid en omgeving van de verschillende alternatieven worden zorgvuldig in</p>
--	--	--	--

			<p>beeld gebracht. De onderzoeksresultaten worden betrokken in de keuze van het voorkeursalternatief.</p> <p>Gedurende de gehele procedure zijn en worden betrokkenen tijdens o.a. werksessies, bijpraatsessies, overleggen, informatieavonden en via communicatiemiddelen nauw betrokken en geïnformeerd. Hiervoor wordt verwezen naar het participatieplan (in te zien via www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning).</p> <p>Zie beantwoording van zienswijze A27-SN-002 voor alternatieven Maasvlakte en Simonshaven.</p>
	3 Aanleg en aanwezigheid kabels	<p>Tijdens aanleg van de kabels zal het opengraven van grond voor een aanzienlijke strook (ca 15,5-16 m) een tijdelijke impact hebben op het gebiedsaangezicht. Aandachtspunt is de (op sommige plaatsen) hoge archeologische verwachtingswaarde.</p> <p>Risico bestaat dat grondlagen die zoute kwel tegenhouden worden doorbroken bij het graven. Dit risico is vergroot door het Kierbesluit waarbij de zoutlijn voorbij Voorne Putten kan komen bij lage rivierstanden.</p> <p>Roering van grondlagen door boringen onder bebouwd gebied brengt risico's met zich mee en is zeer onwenselijk.</p> <p>Het waterschap streeft er naar kruisingen van kabels en leidingen met (primaire) waterkeringen zoveel mogelijk te beperken.</p> <p>Indiener vraagt aandacht voor beperkingen van het gebruik boven en naast de kabelstrook na aanleg. Indiener geeft aan dat er niet op of naast mag worden geheid en er niet meer diep mag worden geploegd of gedraineerd. Concreet wordt aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van een onderwaterbos in het zoekgebied van het kabeltracé bij de aanlanding vanuit het Haringvliet, dat mogelijk wordt beperkt door de kabel.</p>	<p>Tijdens de aanlegfase is er sprake van zichtbare aanlegwerkzaamheden met een tijdelijke (waaronder visuele) impact. Het MER geeft een (algemene) toelichting op de wijze van aanleg, maar de tijdelijke impact op het gebiedsaangezicht wordt niet apart beoordeeld.</p> <p>Effecten op landschap, archeologie, bodem en water worden onderzocht. Zie ook het beoordelingskader tabel 3-3 (landtracés) en tabel 3-4 (converterstation).</p> <p>Onder het aspect bodem en water op land worden, zoals ook in de toelichting op het beoordelingskader in paragraaf 3.2.4. van de NRD staat, de gevolgen van de kabeltracés en het converterstation op het bodem- en watersysteem onderzocht aan de hand van de criteria: verandering bodemsamenstelling, zetting, grondwaterkwaliteit, verlaging grondwaterstand en oppervlaktewaterkwaliteit. Deze effecten kunnen tevens gevolgen hebben voor aanwezige functies zoals archeologie, ecologie, bebouwing, infrastructuur, landbouw, verontreinigingen en waterhuishouding. Voor het aspect Bodem en Water op land wordt in deze fase tevens een indicatief bemalingsadvies opgesteld. Voor dit plangebied zijn mogelijke effecten</p>

			<p>betreffende het optreden van zoute kwel en verzilting belangrijke aandachtspunten.</p> <p>Het MER zal vanuit de aanwezige kennis van het bodem- en watersysteem de meest kritische delen uit het systeem, die bepalend zijn voor de effecten, beschrijven. Het gaat hier om gebieden met aanwezige waterremmende lagen, verziltingsgevoelige gebieden en zettingsgevoelige bodem.</p> <p>Het uitgangspunt van de initiatiefnemer is om kabels aan te leggen door middel van open ontgraving (het graven van een sleuf waarin de kabels worden aangelegd, waarna de sleuf weer wordt dichtgemaakt). De aanleg door te boren, kent namelijk nadelen. Boren is technisch complex en leidt tot meer verbindingen tussen kabeldelen (verbindingsmoffen). Bij deze hoogspanningsverbinding met een vermogen van 2 Gigawatt is warmteontwikkeling een groter probleem dan bij reguliere verbindingen. En hoe dieper de kabel wordt begraven (bij gestuurde boringen tot wel 25 meter diepte) hoe moeilijker de kabel zijn warmte aan de omgeving kwijt kan. Wanneer de lengte en het aantal boringen toeneemt wordt het beheer, onderhoud en herstel lastiger. Het oplossen van storingen en defecten is complex en tijdrovend. De verbinding is hierdoor langer uit bedrijf. Ook zijn boringen kostbaarder en lastiger toegankelijk in geval van problemen met de kabel. Tot slot leidt boren tot een verhoogd risico in de aanleg omdat niet ieder grondtype geschikt is voor boringen. Deze kunnen hierdoor mislukken in de aanleg of tot schade leiden bij derden of helemaal niet mogelijk zijn. Boren wordt daarom alleen toegepast als een open ontgraving niet kan of tot heel veel nadelen leidt. De keuze waar wordt geboord (in plaats van de standaard aanlegmethode van een open ontgraving) zal daarom op basis van een locatie specifieke afweging moeten worden gemaakt. Dit komt erop neer dat boren normaal gezien alleen wordt</p>
--	--	--	---

			<p>toegepast bij het kruisen van grotere infrastructurele werken zoals dijken, waterwegen, autowegen etc.</p> <p>Het streven is om schade zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen. Bij de aanleg van een hoogspanningsverbinding zal er echter altijd tijdelijk sprake van zijn. Door in overleg te gaan met de grondeigenaar kan besproken worden hoe schade voorkomen dan wel beperkt kan worden. Indien het agrarische percelen betreft, worden hier door de initiatiefnemer of door de aannemer medewerkers bij betrokken met kennis van de agrarische sector. In geval van schade hanteert de initiatiefnemer het uitgangspunt van volledige schadeloosstelling van schades als gevolg van het project net op zee, waaronder ook schades als opbrengstderving. Dit gebeurt volgens de schaderegeling van initiatiefnemer.</p> <p>Er is met het waterschap gesproken over het kruisen van primaire waterkeringen. Het waterschap zal hier voorwaarden aan verbinden, zodat de aanleg van een kabel over, door of onder een primaire kering op verantwoorde wijze kan plaatsvinden.</p> <p>Het onderwaterbos was tot de ontvangst van de zienswijze onbekend. EZK en TenneT gaan hierover graag in gesprek met de gemeenten op Voorne-Putten zodat duidelijk is waar het onderwaterbos zich bevindt, of er raakvlakken met het project zijn en zo ja, of en hoe negatieve effecten te voorkomen zijn. Autonome ontwikkelingen worden in het MER meegenomen. Het gaat dan om ontwikkelingen waarover al een besluit is genomen (of waarvoor duidelijk is dat dit binnen afzienbare tijd gaat gebeuren).</p>
	4 Participatie en maatschappelijk draagvlak	Indiener wil graag blijven participeren in de vervolgprocessen (ook bij een keuze voor een tracé naar de Maasvlakte).	EZK en TenneT hechten in belangrijke mate aan participatie zodat waardevolle informatie bekend wordt, er rekening kan worden gehouden met

		<p>Maatschappelijk draagvlak voor het project vindt indiener belangrijk. In de NRD komt dit aspect niet of nauwelijks terug. Graag ziet indiener hoe dit wordt beoordeeld en meegewogen.</p>	<p>belangen en wensen en er straks een weloverwogen keuze over het voorkeursalternatief kan worden gemaakt. De insteek van het project is gedurende de gehele procedure indiener en andere betrokkenen in werksessies, bijpraatsessies en overleggen nauw te betrekken. Voor het onderdeel participatie wordt verwezen naar het participatieplan (in te zien via www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning)).</p> <p>Maatschappelijk draagvlak is een onderwerp dat niet in een MER wordt behandeld en vandaar niet in de NRD is benoemd. Wel zal bij de keuze van het voorkeursalternatief via het aspect omgeving in de IEA, het regio-advies en de reacties uit de omgeving op het IEA het maatschappelijk draagvlak worden betrokken.</p>
	<p>5 Beoordelingskader MER</p>	<p>In het beoordelingskader MER voor het platform, de tracéalternatieven op zee en grote wateren mist indiener de effecten op de lange termijn (naast de beoordeling van de aanleg) bij met name primaire waterkering, windenergiegebieden en recreatie en toerisme. Waarbij ook het omliggende gebied van het potentiële kabeltracé en het converterstation mee moet worden genomen.</p> <p>Indiener geeft aan dat het aspect "landschap en cultuurhistorie" voor de tracéalternatieven op zee en grote wateren niet wordt beoordeeld. Het Haringvliet vormt een belangrijk onderdeel van het landschap, hier bevinden zich verschillende landschapselementen (ondiepten, eilandjes, slikken, oevers en strandjes) die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit.</p> <p>Indiener pleit voor het betrekken van kust- en oeverrecreatie in het beoordelingskader.</p> <p>Indiener ziet graag het aspect verzilting letterlijk terugkomen in het beoordelingskader.</p> <p>Het beoordelingskader maakt niet duidelijk hoe de ruimtelijke impact van het converterstation wordt onderzocht en beoordeeld.</p>	<p>In het MER worden de milieueffecten van de alternatieven (platform, tracés en converterstation) onderzocht voor zowel de aanlegfase als de exploitatiefase. De door indiener genoemde onderwerpen (waterkeringen, windenergiegebieden en recreatie en toerisme) maken reeds onderdeel uit van het beoordelingskader zoals opgenomen in tabel 3-2 van de c-NRD. Ook bevat het beoordelingskader een criterium voor recreatie en toerisme.</p> <p>Bij de tracement was voor het aanlandingspunt het beperken van (milieu)effecten op recreatie één van de uitgangspunten. In het MER wordt daarnaast de invloed op recreatie door de kabeltracés zowel in de grote wateren als op land meegenomen in de effectbeoordeling (zie tabellen 3-2 en 3-3 in de c-NRD). Voor het platform, de tracéalternatieven op zee en grote wateren gaat het om afstand en doorkruising huidige recreatievaartroutes. Voor de tracéalternatieven op land gaat het om de doorkruising van het strand (aanlanding) en toeristische gebieden (land) en hinder door werkzaamheden (tijdens de aanleg).</p> <p>Bij het aspect bodem en water op zee en grotere wateren worden de morfologische effecten</p>

		<p>Het aspect ruimtelijke kwaliteit is niet gedefinieerd, onduidelijk is wat hier onder wordt verstaan, indiener verzoekt dit aspect verder uit te werken. Bij het duiden van gebiedskarakteristieken en ruimtelijke kwaliteit speelt de provincie een rol maar ook de gemeenten op Voorne-Putten participeren hierin graag.</p> <p><i>Samenvattend wil indiener duidelijker zien hoe de effecten op zowel korte termijn als lange termijn worden afgezet tegen de gebiedsidentiteit en het huidige en beoogde gebruik op Voorne Putten waarbij vooral het open agrarische landschap en de kust- en oeverrecreatie de belangrijkste factoren zijn.</i></p>	<p>beschreven. Bij de tracering van de kabel is rekening gehouden met eilanden, ondiepten, slikken en zandbanken. Deze zijn ontzien omdat een zekere waterdiepte nodig is voor de installatieschepen van de kabels. Juist in de praktische uitvoering door de aanleg met schepen is het vermijden van ondiepten dus een uitgangspunt.</p> <p>EZK en TenneT begrijpen dat verzilting een belangrijk punt is en dit punt staat dan ook expliciet beschreven in de uitwerking van het aspect bodem en water op land in paragraaf 3.2.4.</p> <p>EZK en TenneT hechten in belangrijke mate aan participatie zodat waardevolle informatie bekend wordt, er rekening kan worden gehouden met belangen en wensen en er straks een weloverwogen keuze over het voorkeursalternatief kan worden gemaakt. De insteek van het project is gedurende de gehele procedure indiener en andere betrokkenen tijdens o.a. werksessies, bijpraatsessies, overleggen, informatieavonden en via communicatiemiddelen nauw te betrekken en te informeren. Voor het onderdeel participatie wordt verwezen naar het participatieplan (in te zien via www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning)).</p> <p>EZK en TenneT hebben de gemeenten op Voorne-Putten bij de uitwerking en de werksessies over o.a. ruimtelijke kwaliteit betrokken en blijven dat doen.</p>
A27-SN-026 Port of Rotterdam	1 Aansluiting op de Maasvlakte	<p>Indiener denkt en werkt graag mee over de mogelijkheden van een netaansluiting op het hoogspanningsstation op de Maasvlakte en de onderzoeken die hiervoor nodig zijn. Indiener is bereid om hier door inbreng van specifieke technische en nautische kennis en ervaringen in relatie tot het havengebied aan bij te dragen.</p>	<p>Indiener wordt betrokken bij de afstemming over mogelijkheden van een aansluiting van het Net op zee IJmuiden Ver Beta op het hoogspanningsstation op de Maasvlakte. In verband met de afstemming met de indiener hierover hebben inmiddels meerdere gesprekken en werksessies plaatsgevonden en de afstemming wordt op deze wijze vervolgd.</p>
	2 Lange termijn perspectief - meekoppelkansen	<p>Indiener verzoekt om de aanlanding van wind op zee, startend met IJmuiden Ver, mede te bezien vanuit een lange termijn perspectief</p>	<p>In het onderdeel Toekomstvastheid van de IEA zal aandacht worden geschonken aan de ontwikkelingen in vraag- en aanbod van elektriciteit in de regio, de</p>

		(toekomstvastheid richting 2030). Bij een aanlanding op de Maasvlakte betekent dat concreet dat, om elektrificatie en decarbonisatie van de Rotterdamse industrie mogelijk te houden, moet worden voorzien in de mogelijkheid van een 2GW waterstofconversiepark, een extra hoogspanningsstation en een 2 ^e aanlanding.	invloed van ontwikkelingen op netbeheer en strategie en de invloed op en van duurzame energie ontwikkelingen. Belangrijke vraag daarbij is welke ruimte er is voor toekomstige ontwikkelingen. TenneT en EZK blijven daarom graag met de indiener in gesprek om op een passende manier invulling te geven aan de opgaven en ambities in het havengebied en de verduurzaming van de haven.
	3 Relevante regelgeving en beleid	In de Beleidsnota Noordzee 2016-2021 zijn diverse uitgangspunten opgenomen welke voor dit project van toepassing zijn, zoals het bundelen met bestaande kabels en leidingen, de relatie tussen functies op land en zee (i.c. de langetermijnvisie op de havenontwikkeling), en de zandwinstrategie. In de c-NRD worden alleen voorkeurstracés voor kabels en leidingen genoemd in relatie tot bepaalde zandwingebieden. Met deze andere beleidsuitgangspunten dient evenzeer rekening te worden gehouden.	<p>Bij de tracering van de tracéalternatieven op zee zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd (een volledig overzicht van uitgangspunten is te vinden in paragraaf 3.2 van de c-NRD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beperken van effecten op gebruiksfuncties zoals zandwingebieden, (bagger)stortvakken, (nood)ankergebieden, scheepvaart (hoofdvaarroutes) en visserij; - Waar mogelijk bundelen van kabel- en leidingeninfrastructuur; - Bij voorkeur haaks kruisen van scheepvaartgebieden en bestaande kabels en leidingen. Hierbij wordt opgemerkt dat het in geval van een aantal scheepvaarroutes wellicht mogelijk is om deze minder haaks te kruisen. Dit resulteert in minder lange kabelroutes en daarmee onder meer in een afname van maatschappelijke kosten. Eventuele optimalisaties worden met betrokken partijen besproken; - Beperken van onderhoudsactiviteiten in de toekomst, zoals rekening houden met de dynamiek van de zeebodem die van invloed is op de begraafdiepte van de kabels. <p>Hieruit blijkt dat de door indiener genoemde aspecten in het onderzoek worden betrokken.</p>

	<p>Nadenken over ruimtelijk efficiënt bouwen</p>	<p>De Maasvlakte 2 is aangelegd als uitbreiding van het Rotterdamse haven-en-industrieel complex. De druk op de beschikbare ruimte is groot en dat vraagt om slim ruimtegebruik (o.a. compact bouwen) en innovatieve maatregelen om het grondgebruik zo efficiënt mogelijk te houden. Indiener verzoekt hier rekening mee te houden door een uit oogpunt van ruimtegebruik efficiënte inpassing voor te schrijven. Dit geldt ook voor de kabeltracés. Indiener geeft aan dat op de Maasvlakte geen ruimte is voor de standaarden die in de c-NRD genoemd worden voor ongebundelde aanleg en voor het AC kabeltracé. Een groter ruimtebeslag gaat onevenredig ten koste van de mogelijkheden voor andere kabels en leidingen waarmee het gebied moet worden ontsloten.</p>	<p>In het MER worden voor het kabeltracé twee varianten meegenomen: een gebundelde en ongebundelde ligging van de kabels. De gebundelde ligging geeft het minste ruimtebeslag. Daarnaast zal worden onderzocht of er mogelijkheden zijn voor het compact bouwen van een converterstation.</p> <p>Onder Toekomstvastheid in de IEA komt aan de orde of en hoe er eventueel een combinatie mogelijk is met een nieuw 380 kV station ten behoeve van bijvoorbeeld het aansluiten van elektrolysefabrieken (waterstof).</p> <p>Het innovatieve karakter van dit project zorgt ervoor dat keuzes (bijvoorbeeld gebundeld aanleggen van de kabel) pas gemaakt kunnen worden als duidelijk is dat deze technieken daadwerkelijk kunnen worden toegepast.</p> <p>EZK en TenneT hechten in belangrijke mate aan participatie zodat waardevolle informatie bekend wordt, er rekening kan worden gehouden met belangen en wensen en er straks een weloverwogen keuze over het voorkeursalternatief kan worden gemaakt. De insteek van het project is gedurende de gehele procedure indiener en andere betrokkenen tijdens o.a. werksessies, bijpraatsessies, overleggen, informatieavonden en via communicatiemiddelen nauw te betrekken en te informeren. Voor het onderdeel participatie wordt verwezen naar het participatieplan (in te zien via www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning)).</p> <p>Indiener wordt betrokken bij de afstemming over mogelijkheden van een eventuele aansluiting van het Net op zee IJmuiden Ver Beta op het hoogspanningsstation op de Maasvlakte en het ruimtebeslag hiervan. In verband met de afstemming met de indiener hierover hebben inmiddels meerdere gesprekken en werksessies plaatsgevonden en de afstemming wordt op deze wijze vervolgd.</p>
--	--	---	---

	Slijkgat	<p>Uit de c-NRD valt af te leiden dat de tracé-alternatieven naar Simonshaven en Geertruidenberg de eerste paar kilometer vanaf de Haringvlietdam door het Slijkgat lopen, de toegangsheuvel tot de haven van Stellendam. Zowel Rijkswaterstaat als Havenbedrijf Rotterdam N.V. zijn verantwoordelijk voor het op diepte houden van de vaargeul het Slijkgat. Jaarlijks vinden daartoe onderhoudsbaggerwerkzaamheden plaats. Het realiseren van een (elektriciteits)kabel in/door deze vaargeul is derhalve niet opportuun. Het is noodzakelijk om een minimale afstand van 500 meter tot de vaargeul aan te houden. Deze afstand is mede ingegeven door het feit dat de vaargeul altijd nog meandert. Indien er wordt verzoekt deze afstand op te nemen in de NRD en hiermee rekening te houden in het op te stellen MER en wijst erop dat de kostenverhogingen voor het Slijkgatonderhoud ten laste van de initiatiefnemer van het project dienen te komen.</p>	<p>De kabeltracés uit de c-NRD worden nog in detail bekeken in MER Fase 1. Dat gebeurt samen met de omgeving. Bij deze optimalisatie van de tracéalternatieven van de kabels zal worden gekeken naar de begrenzing van het Slijkgat en de mogelijke begraafdiepte. Hierover wordt ook in overleg getreden met de indiener.</p>
	Meenemen in MER	<p>In de c-NRD is beschreven dat pas als sprake is van cumulatieve effecten tussen Net op zee IJmuiden Ver Alpha en Net op zee IJmuiden Ver Beta dit meegenomen wordt in de effectbeoordeling. Gelet op de vaarroutes en de nautische effecten is het noodzakelijk de gemaakte keuzes voor de zeetracés van Net op zee IJmuiden Ver Alpha en Net op zee IJmuiden Ver Beta gecumuleerd in beeld te brengen in de beide milieueffectrapportages.</p> <p>In tabel 3-4 van de c-NRD ontbreekt het aspect geluid van zowel het converterstation als het hoogspanningsstation op de omgeving. De geluiduitstraling dient tot het noodzakelijke te worden beperkt.</p> <p>Uit de c-NRD wordt niet duidelijk op welke wijze de invloed op het havencomplex</p>	<p>Indiener stelt dat cumulatieve effecten van Net op zee IJmuiden Ver Alpha en Net op zee IJmuiden Ver Beta in beeld moeten worden gebracht. Dat wordt onderschreven en is reeds in de c-NRD opgenomen. Daarbij wordt opgemerkt dat de aanlegfase van beide projecten, naar verwachting, niet gelijktijdig zal zijn.</p> <p>De c-NRD zegt het volgende over de cumulatieve effecten tussen Alpha en Beta: <i>Een autonome ontwikkeling die van groot belang is, is de realisatie van Net op zee IJmuiden Ver Alpha. Tracéalternatieven op zee van Net op zee IJmuiden Ver Alpha en Net op zee IJmuiden Ver Beta lopen gedeeltelijk parallel aan elkaar. Voor de beoordeling van de effecten en de keuze van de voorkeursalternatieven van beide projecten wordt eerst gekeken of er fysieke ruimte is om beide</i></p>

		<p>onderzocht wordt terwijl dit wel onderdeel is van het aspect 'Invloed op ruimtelijke functies'. Indien er wordt verzoekt dit te verwerken in de NRD en de onderzoeken die in het kader van het MER worden uitgevoerd.</p>	<p><i>kabeltracés gebundeld aan te leggen. Daarna wordt bepaald of er cumulatieve effecten kunnen optreden. Als dit het geval is, wordt dit meegenomen in de effectbeoordeling.</i></p> <p>Niet herkend wordt dat het aspect geluid van het converterstation en hoogspanningsstation ontbreekt in tabel 3-4. Tabel 3-4 geeft het beoordelingskader MER voor het converterstation en eventuele uitbreiding van de aansluiting op het bestaande 380 kV hoogspanningsstation. Geluid is in die tabel genoemd als beoordelingscriterium voor zowel de aanlegfase als de exploitatiefase onder het aspect 'invloed op leefomgeving' (zie ook pagina 45 van de cNRD). In de toelichting op het beoordelingskader staat voor geluid dat <i>'Hierbij gebruik wordt gemaakt van toetsing aan het zonebeheermodel en de toetspunten die hierin zijn opgenomen'</i>.</p> <p>Onder het aspect invloed op ruimtelijke functies wordt in beeld gebracht wat de eventuele invloed van het Net op zee IJmuiden Ver Beta is op het havencomplex. Dit onderwerp zal onder Toekomstvastheid ook mee worden genomen in de IEA.</p>
A27-SN-027 Natuurlijk Voorne Putten, ROCKANJE	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	<p>Indiener geeft aan dat een voorziening als een converterstation het agrarisch natuurlandschap van Simonshaven verder aantast en dat dergelijke voorzieningen beter passen in een industrieel landschap als de Maasvlakte.</p>	Zie beantwoording van zienswijze A27-SN-002.
A27-SN-028 Nogepa	1 Elektrificatie platforms	<p>Indiener begrijpt het in de c-NRD genoemde belang van elektrificatie van de industrie in, met name, de kustzone, maar wil tevens het belang van elektrificatie van olie- en gasproductieplatforms op zee benadrukken. Door platforms op zee te elektrificeren kan op korte termijn worden bereikt dat de uitstoot van CO2 wordt teruggedrongen, omdat het productieproces</p>	Zie beantwoording van zienswijze A27-SN-024

		dan niet meer op gas hoeft. Door ook platforms op zee aan te sluiten op 'stopcontacten op zee' krijgen platforms toegang tot de stroomvoorziening die nodig is om de opslag van CO2 te faciliteren en de productie en transport van waterstof te faciliteren. Dit is in lijn met de doelstellingen van het Klimaatakkoord, draagt bij aan het tegengaan van klimaatverandering en draagt bij aan de doelstelling om minder energie uit het buitenland te importeren. Indiener zou graag in de NRD opgenomen zien dat platforms op zee (nu of in een latere fase) ook kunnen worden aangesloten op stopcontacten op zee.	
	2 Elektrificatie platforms	Indiener merkt op dat uit huidige Elektriciteitswet 1998 onvoldoende duidelijk blijkt dat het voor TenneT is toegestaan om olie- en gasproductieplatforms aan te sluiten op het Net op zee en welke voorwaarden er op zo'n aansluiting van toepassing zijn. Indiener verzoekt om dit in Energiewet 1.0 te repareren en verzoekt tevens om in aanloop naar een dergelijke aanpassing in gesprek te gaan op welke grondslag olie- en gasproductieplatforms in de tussentijd op aan te leggen/ reeds aangelegde delen van het Net op zee kunnen worden aangesloten.	Zie beantwoording A27-SN-024
		Indiener hecht veel waarde aan het op constructieve wijze in dialoog blijven met de overheid en andere stakeholders en wordt graag van de verdere gang van zaken op de hoogte gehouden.	Zie beantwoording A27-SN-024
A27-SN-029	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Een converterstation van deze omvang past volgens de indiener niet in een polderlandschap en past beter op de Maasvlakte waar al grootschalige industrie staat. De indiener geeft daarnaast aan dat maatregelen om het complex te laten inpassen in het gebied ongeloofwaardig zijn.	Zie beantwoording van zienswijze A27-SN-0021.
	Meenemen in MER	Het is nog niet bekend welke effecten er ontstaan qua krachten, geluid, straling, uitstoot, etc. bij zo'n groot converterstation op de	In het MER worden de milieueffecten van het converterstation onderzocht. Daarbij is ook aandacht

		<p>omgeving. Immers, niemand had 3 jaar geleden van PFAS gehoord. Nu is PFAS meetbaar en blijkt het een groot probleem voor de volksgezondheid te zijn. Indiener vraagt hier aandacht voor.</p>	<p>voor de leefomgeving (o.a. geluid, trillingen) en landschap.</p> <p>Wat betreft magneetvelden: stroom die door een kabel, lijn of een hoogspanningsstation loopt, veroorzaakt daaromheen een magneetveld. Voor de te onderzoeken kabeltracéalternatieven en locatiealternatieven voor het converterstation wordt er in het MER fase 1 aandacht besteed aan de mogelijke effecten van magneetvelden. Daarbij is het van belang dat het Net op zee IJmuiden Ver Beta zowel magneetvelden genereert die veroorzaakt worden door wisselstroom (de verbinding tussen het converterstation en het bestaande 380 kV station) als door gelijkstroom (de verbinding tussen het platform op zee en het converterstation). Dat onderscheid zal ook in het MER worden gemaakt, want verschillende soorten magneetvelden kunnen verschillende soorten effecten hebben op mens en omgeving.</p>
	Afstemming met burens	<p>Indiener geeft aan zich zorgen te maken over waardevermindering van zijn bedrijf.</p>	<p>Voor waardedaling en planschade geldt een aparte procedure. U kunt altijd een verzoek tot planschade indienen bij uw gemeente nadat het inpassingplan onherroepelijk is.</p> <p>https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijk-e-ordering-en-gebiedsontwikkeling/vraag-en-antwoord/waar-kan-ik-schadevergoeding-aanvragen-na-planschade.</p>
	Niet geïnformeerd per brief over informatieavond	<p>Indiener geeft aan dat men geen uitnodiging heeft ontvangen voor de informatiebijeenkomst in Zuidland terwijl de boerderij volgens de indiener in het zoekgebied ligt.</p>	<p>Het Ministerie EZK en TenneT betreuren het dat de indiener pas van de informatiebijeenkomst hoorde nadat deze had plaatsgevonden. Om betrokkenen en belangstellenden in de omgeving zo goed mogelijk te bereiken, worden naast het versturen van brieven aan bewoners en grondeigenaren in het zoekgebied van het converterstation ook andere communicatiemiddelen ingezet: advertenties, berichten op de website (www.netopzee.eu/ijmuidenverbeta), digitale nieuwsbrief, informatiekanaal van de gemeente. Het blijkt echter lastig om iedereen te bereiken.</p>

A27-SN-030 LTO Noord	Bij aanlanding rekening houden met de agrarische structuur en andere infrastructuur	Indiener vraagt t.a.v. de tracéalternatieven aandacht voor de gevolgen voor de agrarische structuur en aantasting van de landschappelijke kwaliteit bij het landtracé naar Simonshaven en heeft een voorkeur voor bundeling van het tracé met bestaande infrastructuur en het benutten van openbare gronden.	Het agrarisch belang en de effecten op de landbouw worden meegewogen bij de beoordeling van de alternatieven in MER Fase 1. Hierbij wordt ingegaan op oppervlakteverlies van landbouwareaal en lengte doorsnijding landbouwgrond, met onderverdeling naar akkerland en grasland. In fase 1 van het MER gaat het om onderscheidende en belangrijke effecten. De doorkruising van landbouwpercelen wordt daarbij kwalitatief beschreven.
	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	Indiener geeft aan dat de aanleg van een tracé bij Simonshaven negatieve gevolgen kan hebben voor de agrarische structuur en bedrijven. Hierbij worden onder andere genoemd: beperking van agrarische gronden, beperkte mogelijkheden om te draineren en diep te ploegen en verzilting. Indiener verwijst naar afspraken tussen ministerie, Rijkswaterstaat en LTO waarin staat dat zoute kwel niet verder mag komen dan de inlaatpunten. Daarnaast wijst de indiener op de aantasting van de landschappelijke kwaliteit door het converterstation. Indiener heeft daarom een voorkeur voor de aanlanding op de Maasvlakte.	Zie beantwoording van zienswijze A27-SN-002.
	Beoordelingskader effectonderzoek	Indiener stelt dat het criterium landbouw in het Beoordelingskader niet uitgebreid genoeg is uitgewerkt en verzoekt om een kader 'agrarische waarden' toe te voegen. Indiener stelt dat hierbinnen de volgende effecten moeten worden onderzocht om deze vervolgens zorgvuldig af te kunnen wegen in het MER: <ol style="list-style-type: none"> 1. De tracélengte op akker-, landbouwgrond en op huiskavels. 2. Zones en breedte van de zakelijk recht strook, de magneetveldzone, de tijdelijke werkstrook en eventuele tijdelijke voorbereidingsstroken en of de stroken/zones over agrarische percelen lopen. 	In MER fase 1 wordt voor de vergelijking van alternatieven voor het aspect landbouw gekeken naar oppervlakteverlies landbouwareaal door het kabeltracé (vooral in de aanlegfase) en door het converterstation en naar de lengte van doorsnijding van landbouwgrond. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar akkerland en grasland. Binnen het aspect bodem en water op land wordt naar de volgende criteria gekeken: verandering bodemsamenstelling, zetting, grondwaterkwaliteit, verlaging grondwaterstand en oppervlaktewaterkwaliteit. Waarbij het optreden van zoute kwel en verzilting belangrijke aandachtspunten zijn.

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Effect op verzilting in kustgebied die tot gevolg kan hebben dat landbouwgrond onbruikbaar wordt. 4. Effect op diepploegen en/of draineren. 5. Effect van beheer en onderhoud van het kabeltracé t.a.v. het agrarisch gebruik/bedrijfsvoering, zowel ter plaatse van boringen als open ontgravingen. 6. Mogelijke effecten elektromagnetisch veld op mens, dier, technische apparatuur (gps, drones, melkrobots, voercomputer, klimaatbeheersing enz.) en oppervlaktewater t.b.v. drinkwater voor weidende dieren en beregening voor gewassen. 7. Indiener vindt dat effecten op landbouw zwaarder wegen dan een archeologische dubbelbestemming als het gaat om de keuze van het tracé, omdat volgens indiener er slechts een kleine trefkans is (5%) in gebieden met een hoge verwachtingswaarde. 8. Effecten van eventuele natuurcompensatie wanneer deze landbouw raken. 	<p>Bij de vergelijking van de alternatieven (tracés op land en locaties voor het converterstation) worden milieueffecten meegenomen met het detailniveau zoals omschreven in het beoordelingskader in de NRD. In het MER worden effecten voor de genoemde onderwerpen als volgt in beeld gebracht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Effecten op landbouw worden in beeld gebracht onder het aspect 'Invloed op ruimtelijke functies' onder het aspect 'Leefomgeving, ruimtegebruik en overige gebruiksfuncties'. Er wordt gekeken naar het oppervlakteverlies van landbouwareaal als gevolg van tracés en het converterstation en de lengte van de doorsnijding van landbouwgrond. 2. Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt in doorsnijding van akkerland en grasland. De lengte in huiskavels wordt niet bepaald. 3. In het MER worden de effecten tijdens de aanleg- en exploitatiefase bepaald. Voor de bepaling van de effecten wordt gekeken naar de ingreep / wijze van aanleg en de uiteindelijke (diepte) ligging van het tracé. Er wordt rekening gehouden met de breedte van de zakelijk recht strook en tijdelijke werkstroken. Magneetveld: stroom die door een kabel, lijn of een hoogspanningsstation loopt, veroorzaakt daaromheen een magneetveld. Voor de te onderzoeken kabeltracéalternatieven en locatiealternatieven voor het converterstation wordt er in het MER fase 1 aandacht besteed aan de mogelijke effecten van magneetvelden. Daarbij is het van belang dat het Net op zee IJmuiden Ver Beta zowel magneetvelden genereert die veroorzaakt worden door wisselstroom (de verbinding tussen het converterstation en het bestaande 380 kV station) als door gelijkstroom (de verbinding tussen het platform op zee en het converterstation). Dat onderscheid zal ook in het MER worden gemaakt, want verschillende
--	--	--	---

			<p>soorten magneetvelden kunnen verschillende soorten effecten hebben op mens en omgeving (waaronder technische apparatuur). Ook wordt gekeken of de kabels van Net op zee IJmuiden Ver Beta en apparaten, zoals ingezet bij precisielandbouw, elkaar mogelijk beïnvloeden of verstoren.</p> <p>4. Kans op, en effecten door verzilting worden in het MER beschouwd onder het aspect 'Bodem en Water op land'. Bij aanleg van de kabel worden maatregelen genomen om verzilting te voorkomen.</p> <p>5. Na de keuze voor het VKA wordt er in overleg met de grondeigenaar/-gebruiker bekeken of er optimalisaties van de kabelroute mogelijk zijn, zodat er waar mogelijk minder effecten zijn op drainage. Daarnaast worden voorafgaand aan de aanleg uitgebreide bodemonderzoeken gedaan. Onder andere naar de staat van de bodem, opbouw, draagkracht, etc. Dit leidt tot een rapport dat de betreffende grondeigenaar kan krijgen. Op basis van het onderzoek wordt een advies gegeven over hoe de aanleg moet verlopen. In principe is van verzakking van de bodem geen sprake wanneer bovenstaande goed uitgevoerd wordt. In gevoelige gebieden kan tijdens de aanleg ook monitoring van grond(hoogte) en bijv. zetting plaatsvinden. De aanleg wordt onder cultuurtechnisch toezicht uitgevoerd en na afloop wordt de grond hersteld zoals die voorheen was (zowel opbouw als maaiveld). Daarnaast is TenneT verantwoordelijk voor structuurschade aan de bodem, mocht dit toch nog optreden. TenneT zal dit dan gedurende enkele jaren na aanleg herstellen. Effecten op beheer en onderhoud zijn geen milieueffecten maar worden wel in de integrale effectenanalyse (IEA) meegenomen. In het IEA wordt naast milieu tevens een analyse gemaakt</p>
--	--	--	--

			<p>van de alternatieven voor de thema's techniek, kosten, omgeving en toekomstvastheid.</p> <p>6. Zie onder 3</p> <p>7. Het MER beschrijft de milieueffecten van de verschillende alternatieven, daarbij wordt geen gewicht toegekend.</p> <p>8. Natuurcompensatie komt in een latere fase aan bod: bij de uitwerking van het voorkeursalternatief en het MER fase 2, naar verwachting is dat in 2021.</p>
A27-SN-031	Locatie Simonshaven of Maasvlakte	<p>Indiener geeft aan dat de bouw van een converterstation in Simonshaven leidt tot minder uitzicht, geluidsoverlast en schaduw. De aansluiting van het tracé en het converterstation past beter in de industriële omgeving van de Maasvlakte, waar geen woningen staan en genoeg ruimte is. Mocht het converterstation toch bij Simonshaven worden gerealiseerd, heeft de indiener een voorkeur voor realisatie dichtbij het huidige 380 kV-station.</p>	Zie beantwoording van zienswijze A27-SN-002.
	Omwonenden	<p>Indiener geeft aan dat de huidige functies voor omwonenden van de beoogde locatie voor het converterstation niet zijn meegenomen in de c-NRD.</p>	<p>In het MER worden de milieueffecten van de verschillende kabeltracés en de locaties voor het converterstation onderzocht. Daarbij wordt ook gekeken naar de aanwezige woningen. Voorts wordt opgemerkt dat de belangrijkste uitgangspunten en randvoorwaarden (niet uitputtend) voor het kabeltracé op land, naast technische randvoorwaarden, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beperken van effecten (hinder) op de omgeving zoals woningen en bedrijven; - beperken van milieueffecten zoals effecten op Natura 200-gebieden, archeologische waarden, recreatie, bestaande kabels, leidingen en infrastructuur. <p>Uitgangspunten voor het converterstation en aansluiting op het hoogspanningsnet zijn: beperken van effecten op de omgeving en gebruiksfuncties (waaronder omwonenden en bedrijven); beschikbaarheid van circa 5,5 hectare permanente ruimte en circa 2 hectare aanvullende ruimte tijdens</p>

			de bouwfase; ligging converterstation binnen een straal van 6 km van het 380 kV-station.
A27-SN-032 uit Alpha bundel gehaald	1 Meenemen in MER	<p>Indiener ziet dat met name het belang van de natuur en haar bewoners, het historisch belang vanwege de oudheidkundige situatie, de biodiversiteit, flora én fauna alsmede het belang van recreatie en toerisme in de omgeving Simonshaven ernstig geschaad worden. Indiener vindt dat de regio (te) zwaar belast wordt door de omringende industrie en windmolenparken en dat de leefbaarheid zwaar onder druk staat op Voorne-Putten. Eventuele nieuwbouw (woningbouw) in de buurt van het complex wordt hierdoor onmogelijk.</p> <p>Indiener geeft aan dat deze factoren geen enkele rol spelen bij de Maasvlakte.</p>	<p>Het beoordelingskader voor MER Fase 1 gaat in op landschap en cultuurhistorie, archeologie en natuur. Ook is er in het MER aandacht voor recreatie (onder het aspect leefomgeving, ruimtegebruik en andere functies).</p> <p>In MER Fase 1 wordt voor alle alternatieven hierop ingegaan.</p> <p>Zie ook beantwoording van zienswijze A27-SN-002.</p>
	2 Gezondheidseffecten op omgeving Simonshaven	<p>Indiener is van mening dat de verstoring welke een dergelijke voorziening teweeg brengt voor de leefbaarheid voor mens en dier, onevenredig groot is en ziet dit als een bedreiging voor gezondheid, levensvreugde en woongenot.</p>	<p>Gezondheid wordt behandeld onder verschillende milieuaspecten waaronder geluid en hinder tijdens de aanleg. Daarom, en om dubbeltelling van effecten te voorkomen, is er geen apart beoordelingscriterium voor gezondheid gedefinieerd. Bij de totstandkoming van wettelijke normen speelt gezondheid een rol, het MER zal hier aandacht aan besteden.</p> <p>Het thema levensvreugde en woongenot komt indirect aan bod onder de aspecten leefomgeving, invloed op ruimtelijke functies en recreatie.</p>